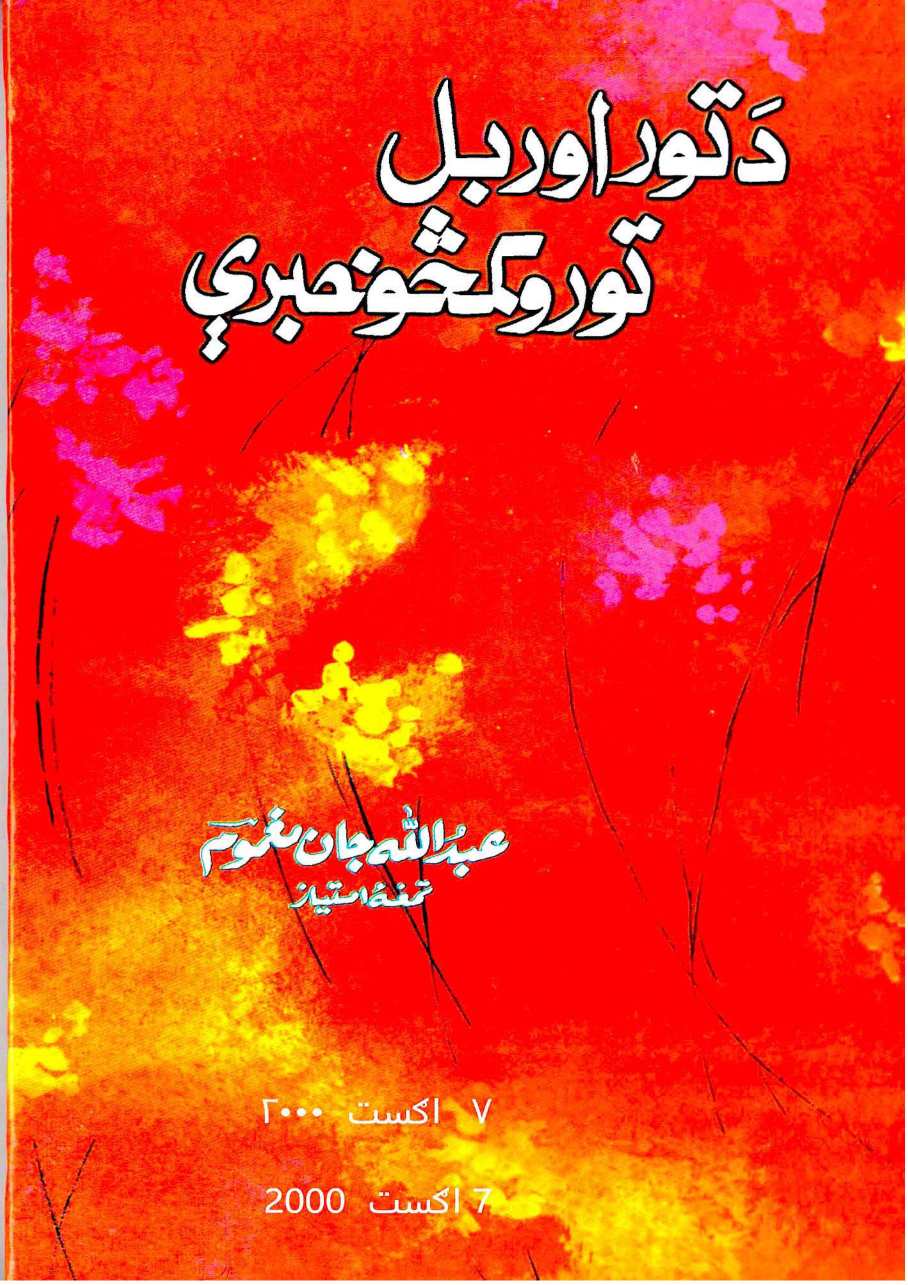

Ketabton.com

دَ مغموم دَ یو خط په جواب کښې

++++++++++++++++++++++++++++++++

اشنا ستمه شاعرۍ مې ستا وېښکي کوي نهٔ کمه
زما په څېر له شاعرۍ کښې تا فرحت او نهٔ مونده
ما په قدم قدم په ځان پورې خندلي څو دي
ما ته احساس دے چې ما څوک هم خندولي نهٔ دي
تهٔ په خپله هم مغموم وے اداکار چې هم وې
تا خپل دردونه پټولے شو ما پټ نهٔ کړے شو
ما ته احساس دے تا د ننه ځان ژړلے هم شو
دا دې کمال وُو چې په شونډو به دې تل خندا وه
زهٔ چې څهٔ اوم هغه وومه اداکار نهٔ وومه
زهٔ اعتراف کوم چې تهٔ دَ وخت یو لوئے فنکار وې
تا دَ رومان په رېښمي پردو کښې ځان نغښتے شو
تا خپل غمونه په خپل زړهٔ کښې خوندي کړي چې وُو
ما په مورو دَ نظریو په شا څوبونه لیدلے
وخت او حالاتو نظریو دا سې ذرې ذرې کړم
دَ زړهٔ چیپې وړاندې په مخه کړې ستا کار چې ګران وُ
په زړهٔ پرهر وې څو تا خلقو کښې خندا وېشله
ما ته احساس دے زما کار هم څهٔ آسان څو نهٔ وُ
زهٔ درنه ورستو شوم چې وخت په وخت غُبار مې ایستو

ما خپل غمونه که هر څو دَ فن نقاب کښې پټ کړهٔ
تهٔ چې فنکار وې سمدستي مې دَ فن روح ته کوز شوې

قمر راهي مردان ۱۹ / اګست ۲۰۰۰ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ
تور اوربل
تورو کمڅو ځیري

عبدالله جان مغموم
تمغهٔ امتیاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

[illegible]

29.10.2008

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمهید

دَ تور اوربل تورو کمڅو ځبرې
څو مره ځوږې دي دَ تیرَو ځبرې

دَ نیمې شپې په خاموشۍ کښې ګڼې
نغمې شي دَ بنګړو ځبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

دَ هغو نیمګړو نیمه خوا وُ ارمانونو

په نوم چې وخت بې وخته زما په زړهٔ

ګنبې لکه دَ یو طوفان راپورته شویدي

اوُ بیا په خپله قلار شوي دي

مغموم

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

پېغله	ایاز داودزی	۱۱
د رومانی شاعر (د لوېټو خېرې)	صابر شاه صابر	۲۲
د تور اوربل تورو ګمټو خبرې	عبدالله جامنغموم	۳۰
لویه خدایه لویه خدایه		۳۷
ورپسې زلموګوانی خاورې ایرې کړې		۳۹
بس یو پو ټې غوندې خندا اوکړه ته		۴۰
دا سې په مایاندې وختونه راغلل		۴۱
اول به زړه سره صلاح کومه		۴۲
نشې نشې سوده نشې دې منم		۴۳
بیا مې ارادې جوړې نن ګوانې شوې		۴۴
تکې تورې شپې کړې تا		۴۵
شپه د انتظار په شوګیرو تېروم		۴۶
ته چې زلفې را خورې کړې تورې شپې شي		۴۷
وېم چې ستا د نیا هم اوسوزوم ایره کړم		۴۸
چې ستا زلفې ولونه ولونه اونړی کمڅې شي		۴۹
ګلان تول ازغې ازغې شول		۵۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د زلفو سلسلې دي ۵۱

بې واره تويېدلې بې اختياره څڅېدلې ۵۲

تنهايي مې دي ملګرې او غمونه راسره دي ۵۳

پرهرونه جوړوي زړه کښې زخمونه جوړوي ۵۴

ستا د مسکا ستا د خندا نه قربان ۵۵

کله کله راته اوګورې مسکې شي ۵۷

د زړه تسکين په ميخانو کښې نه ؤ ۵۹

کله کله مې دا زړه داسې خفه شي ۶۰

مست شم د پازيب د شرنګا سره ۶۲

چې ستا خندا زما ژړا رونه شوه ۶۳

په خوله کښې اه په زړه زخمونه لرم ۶۴

راغلې ورځې شپې د پرېشانۍ زما ۶۵

ستا د وصال په رنګينو کښې اوسم ۶۶

دا د زلفو سلسلې چې را خورې شي ۶۷

مينې دې اسانې راته ګرانې کړې ۶۸

رقيب چې ماله نن پېغور راکوي ۶۹

شمعه بلېږي د دنيا د ياره ۷۰

اوښکه څوند دې نوي ژوند دې دې اوبو کښې ۷۱

نغمې نغمې دي د بلبلې خيس چې ۷۲

راځې مابنام دېر د غمونو سره ۷۳

تورې تيارې راته فنا ښکاري ۷۴

خدایه ته خو به نو ژړېږمه زه ۷۵
ګلی د ژړېږي څهٔ مُسکی خونهٔ دي ۷۶
دنهي اوښکي مي ځلېږي په ککوکښي ۷۷
راشي راته اوګوري مُسکی نهٔ شي ۷۹
بیا دې یادونو سلسلې جوړې کړې ۸۰
نور دې اے ژوندونه په سجدو نهٔ تېروم ۸۲
بېلتانهٔ کښې څهٔ دا هسې چل په ما شي ۸۳
نن په فضا کښې رنګینۍ ښکاري ۸۵
راځئ ستورو چې اودهٔ شو شپه تېره شوه ۸۶
چا ته شراب چا ته کاسې ښکارېدې ۸۷
چرته چې زلزل غوندې پیدا شي حوصله کښې ۸۸
هر طرف ته ګورم مایوسۍ دي او غمونه دي ۹۰
ما په زیر زیر ورته کتلے نهٔ شو ۹۱
خدایه یو څو ورځې ژوندون دې راکړو ۹۳
سکوۀ ساقي نن راته نامهٔ کوه ۹۵
دا څو څهٔ غم نهٔ دے چې تېرې کړمه ۹۶
څهٔ ژړا شي څهٔ سلګۍ شي ۹۷
راغلهٔ غمونه جوړې نور راغلهٔ ۹۹
هغې وښل تهمت په ما پورې شو ۱۰۰
ځکه مې ډېرې پرېشانۍ شي کنه ۱۰۱
ځکه زمانه نن ژړا هېره شوه ۱۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ژړا وي بيا سلګۍ شي کنه ۱۰۳

که هر څو دې غم دَ حد نه په وتېږ شي ۱۰۴

ستا د وربل دا پېر پېشانۍ مزه که ۱۰۵

په محفل کښې بلبلې ته ۱۰۶

د زړۀ تسکين په مېخانو کښې لټوم ۱۰۸

دُنيا دَ اُميدونو مې څۀ ورانه غوندې ښکاري ۱۱۰

ښۀ دې انکار دَ اقرارونو څخنې ۱۱۱

دَ نېکۍ بدۍ حساب شي په عقبٰی کښې ۱۱۲

دا څو غلط دي چې خندلے نۀ شم ۱۱۴

څۀ له زما دَ مرګ سوالونه کوې ۱۱۵

څۀ په ژړا څۀ په زارو تېره شوه ۱۱۶

په ښائسته مخ دَ شين خالی مې قسم ۱۱۷

دَ زړۀ دَ غم دانه تپوس مۀ کوئ ۱۱۸

څوک ورته سور څوک ورته شين وائي ۱۱۹

شپې دَ بېلتانۀ دومره اوږدې دي دا څه ۱۲۰

ارمانونه چې مې خاورې شي ايرې شي ۱۲۱

سپوږمۍ سره خبرې ۱۲۲

لږ څو مې پرېږده غمه ۱۲۴

تعبير ۱۲۶

وادۀ ۱۲۷

دمه ۱۲۹

دَ ختيځو زمکې ته خطاب ۱۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغله

- دَ پېغلتوب کوردې ودان اوسي تل
ﭙﭼﻲ يې دَ پېغلو نه نغمې جوړې کړې

دَ مفهوم په شاعرۍ دَ پېغلې او پېغلتوب خيال داسې ونغښتې دے چې د هغهٔ هر شعر هره مصرعه او هر غزل په څېله يوه ښکلې نازولې پېغله ښکارې - په پېغلې چې دَ پېغلتوب څپه راشي نو پېغله بيا پېغله پاتې نهٔ شي بلکې يوه مسته شان نغمه شي - هم دغه دَ حُسن او موسيقۍ امتزاج چې مغموم يې دَ پېغلې په وجود کښې بيا مومي - د هغهٔ غزل ته يې بې سياله ښکلا او عمومي مقبوليت بخښلے دے) څو پېغله دَ زمانو راسې دَ مشرق په شاعرۍ کښې دَ معشوقې محبوبا - دلبر - دلربا نگار او داسې په نورو نامو او علامتونو ياده شوې ده - د هغې نازونه اداگانې زده دي - دَ زړونو لوټول او د مېنانو وژل يې کار دے - بې وفائي او وعده خلافي يې خاص شعار دي - دغه پېغلې په هره زمانه او هر دور کښې دَ خپل پېغلتوب او ښکلا نو بتونه غبرولي دي - څو سره دَ دې ټولو خصوصياتو پېغله دَ شاعر په نظر کښې هم هغه پېغله ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چې یو عام انسان ځوانۍ په ځه انښتي پېغلې ته په کاسیرو نظرونو ګوري - د پېغلې دَ وصال تمنّا د مېن د پاکې مینې آخري منزل، او د انساني ژوند د ارتقاء معراج ګڼلې شي - د پېغلې نه فطري اقتضاء هم دغه کېدے شوه - خو نن زمانې دومره پېښ عيث رونحوړو - انسان دَ فطرت نه دومره لرې لاړو - مشیني دور مصنوعي دومره عام کړو چې د فطرت پېه ا انسان د فطرت په غېږ کښې آرام کولو د پاره د تخیّل د بلندونه هم تېر شو او د اوهامو په ځېړو کښې د فطري اقتضاګانو په لټون پسې ورک شو - دغه وجه ده چې د نن د زلمي شاعر قوتِ واهمه یوه پېغله، پېغله نه بلکه یوه نغمه تصور کوي او د نغمې نه چې دَ روحاني تسکین سرچشمه ده، د جنسي تسکین موهومه اقتضاء کوي او وائي چې ـه

د پېغلتوب کودرې ودان اوسي تل ـه
چې ئې د پېغلو نه نغمې جوړې کړې

نهٔ پوهېږم چې د نفسیاتو صباني ماهران به د نننې دور تجزیه او د دغه تجزیې په رڼا کښې دَ مغموم ددې الهامي شعر تشریح په څهٔ ډول کوي - خوزهٔ په خپله په دې نتیجه رسېدلے یم چې د مغموم شاعري هم لکه د مشرق پښتونې شاعري ده او هر پښتونے فن هم د شاعر او فنکار دَ ژوند د پښتونې آئینه ده) مغموم دَ ماشوم والي راسې دَ رسم ورواج په سنګینو قلاګانو او د اخلاقیاتو او عقائدو په فولادي پنجره کښې داسې بند پاتې شوے دے چې هغه د پېغلتوب دَ حرارت نه هډو خبر نهٔ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه پېغله د لوړې نه لیدلې ده، د دومره لوړې نه چې د هغه په خیال د انساني هوسونو رسائي ورته هم امکان نه لري - هم دغه وجه ده چې مغموم پېغله یوه مجسمه ښکلا، یوه مسته نغمه ګڼي چې تل ترتله د هر قید و بند نه په امان پاتې شوې ده - دې سره سره د پېغلې د موندلو او خپلولو فطري اقتضاء هم د هغه په تحت الشعور کښې داسې په غزوونو ده چې څه وینې نو پېغله ورته ښکاري - د هغه په وژدان د پېغلتوب خیال داسې سور دے چې د هغه هر فنکارانه تخلیق هم د پېغلې د خیال نه زېږېږي او ځکه د هغه غزل د پېغلو سره خبرې نه بلکه د پېغلې د ښکلا، د هغې د مستۍ ځوانۍ او د هغې د نغمه ښځ وجود د رنګ او پړا خو عکسونو مجموعه (البم) معلومېږي -

د مغموم د غزلونو پېغله چې هغه یې اکثر "د ګلې" په نامه مخاطب کوي یو مخصوص شخصیت نه شي کېدے - دا د ښکلا د هغه د لوړ تصور مجسمه ده چې هر صوفي هر عالم هر فنکار او هر د حُسن او رښتین توب طلبګاري لټون کړے دے - په رنګ رنګ او ډول ډول نومونو یې یاده کړې ده - او دغه "لټون" او دغه "یاد" په رنګ رنګ نظریې قسماً قسم فلسفې او بې سیاله فنکارانه شاهکارونه په هر دور په هره زمانه په هر ملک او هر قوم کښې زېږېدلي دي - د ښکلا دغه لوړ تصور د بنیادمو ایکې یو مرکزي خیال پاتې شوے دے - او هم دغه یو "مرکزي خیال" د بني آدمو د "وجداني وحدت" ژوندے دلیل دے فرق صرف دومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے چې نورو "مثالیت پسند و" دغه ښکلا د انساني ژوند نه
لرې د فکري تخلیقاتو یا د اوهامو او الهامو واردات په پیکرونو
کښې لټوله او مغموم به هم دې دُنیا په ښکلو کښې لټوي.
د هغه د زړه مراد دغه د نوې زمانې ښکلو پیښ کړے دے هم د
هغوئ نه به غواړي او لټوي به. خو په دغه ښکلو کښې
هغه ښکله کومه یوه ده چې د مغموم د ښکلا د تصور مجسمه
ثابته شي - هم دا په ښکلو کښې د ښکلتوب لټون چې نه به
مومي - هم دا ښکلي، ښکلي نه بلکې نغمې کښلے کیږي د مغموم
د ژوند او شاعرۍ هغه خصوصیات دي چې چرته د "مثالیت
پسندۍ" او حقیقت پسندۍ رنګین ازقفونه یو ځائے کیږي.
سره دې ټولو خبرو د مغموم چې څه وائي نو په شعوري
طور به وائي - هغه مجذوب شاعر نه دے - څه چې وائي لیکي
نو ور باندې پوهیږي - د بیدارۍ په عالم کښې فنکارانه تخلیق
کوي - هغه په خپلو نفسیاتي کشالو هم آګاه دے - خپلې نظریاتي
لانجې هم پېژني او د خپل فن د قدرونو نه هم آګاه دے -
دا ځکه چې د هغه په خپلو الفاظو کښې د هغه د شاعرۍ او
ژوند پخقله د خپلو دعوو او نظریو ثبوت او لټوو. مغموم
د شعر د لیکلو په وخت څه کیفیت محسوسوي؟ وائي چې "زه
هغه وخت شعر لیکم چې څه وخت شعر ما په لیکلو مجبوره کړي -
او هر کله چې داسې حالت راشي نو بیا د خپل اشنا په تصور کښې
داسې غرق شم چې دنیا و ما فیها نه بې خبره یم - په هغه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ دا محسوسوم چې زما ليلی زما په وړاندې ولاړه ده او زۀ ګټيايم د هغې سره خبرې کوم - او څۀ وخت چې د ليکلو نه اوزګار شم نو په هغه وخت داسې تسکين محسوسوم لکه چې ما يو ډېر لوئے کار کړے وي او ددې نه پس ليکلي شعرونه بيا بيا لولم او دا بيا بيا لوستل زما زړۀ ته هر يو وار يو نوے تسکين ورکوي "

راځئ چې دا اوګورو چې د مغموم د غه اشنا څوک دے چې د شعر د ليکلو په وخت د هغې په تصورکښې د دنيا او ما فيها نه ناخبره وي - او هغه ليلی څوک ده چې د شعر د ليکلو په وخت ورته مخکښې ولاړه وي مغموم وائي چې زما په زړۀ کښې يو داسې درد دے چې ددې درد د پېدا کېدو ځنې نه زۀ نۀ يم خبر - زۀ نۀ يم پوهے چې زۀ په چا مئين يم - زۀ نۀ يم پوهے چې هغه څوک ده چې د چا ياد زما احساسات او زما زړۀ هر وخت ناقلاره ساتي - زما د خيال مرکز "پېغله" زما په زړۀ کښې شته - زما په دماغ کښې شته خو په سترګو مې لا نۀ ده ليدلې، ولې بيا هم د هغې تصور او د هغې ياد ما په ويښلو مجبوره وي - ما ته د ليکلو بلنه داکوي -

د مغموم د خپلو وېنا ګانو نه هم دا معلومېږي چې د هغۀ د شاعرۍ "زړۀ پېغله" هم هغه د چا زلمي شاعر "د خيال د ليلی" چې هغه ئې حُسنِ کُل ګڼي يو عکس دے - خو فرق صرف هم دومره دے چې د خيال ليلی د خيالونو نه هم په بره او سېږي او شاعر ته په طنزيه لهجه کښې وائي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعره ما ته به ته څه دارسې ~
زه د عنقا په اشیانو کښې اوسم

خو د مغموم "پېغله" هم د مغموم خوا وُ شا پېغلو کښې اوسي او لټون ئې هم په دغه خوا وُ شا پېغلو کښې کوي - او د مونږ او قوي اُمید ئې نوي ځکه خو وائي ~

خوب خندا به په مغموم باندې حرام کړي ~
یوه پېغله به پېښه اشي جینکو کښې

عبدالله جان مغموم د پېښور ښار نه څلور میله قطب ته په یو وړوکي کلي کښې چې دارمنګي نومېږي - او د خلیلو په ټپه کښې د ورسک روډ د پاسه پروت دے په یوې درنه او معززه کورنۍ کښې پیدا شوے دے - نن صبا یې څه کم و زیات ۳۷ کاله عمر وي - زه مغموم د ماشوم والي راسې پېژنم - د هغهٔ سره د وړوکوالي نه زما د زړه تړون دومره زیات دے چې د هغه هره کمزوري ما ته یو لوئے صفت ښکاري - دغه وجه ده چې ما کله هم د مغموم په شاعرۍ د څه لیکلو د پاره قلم را خستے دے نو هغه منع کړے یم چې ته زما د شاعرۍ په حقله د یو غیر جانبدار نقاد کردار نه شې ادا کولې خو زه ورته وېم چې مغمومه زه لا انتقاد کله وم - زه خو په فن مئین یم او چرته چې فنکارانه خوبۍ وینم نو سندربې ئې وایم د لته زه د هغه اشنایانو نه هم معافي غواړم څوک چې د خپل لوئے علم په رڼا کښې د مغموم په فن کښې څه کمزورۍ وینې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو وئیل مي دا چي که د مغموم صیب د وړوکوالي ماحول هرڅو

شاعرانه نه و - او چا چي د هغه کلي لیدلي وي د هغه د کورني

د سخت مذهبي پابندونه اګاه وي نو هغوی به زما دې خبرې

سره اتفاق وکړي چي د مغموم د ماشوموالي په ماحول کښې

هم د شاعرۍ ګنجائش نه و څو سره ددې هم د مغموم

طبیعت د هلکوالي نه شاعرانه و او اکثر به مو خبرې هم په

شعر شاعرۍ کولي څو په کال ۱۹۴۴ کښې چي د هغه څه لوبي او

غزلي مي واورېدې نو د هغې ورځې نه سو د خیال او فکر ملګرتیا

هم پیدا شوه هغه ورځ ده او نن ورځ ده چي مغموم زما زړه ته

دومره را نژدې شوی دے چي زه یې د خپل ځان نه بیل شخصیت نه شم

محسوسولے - اوس چي هم د هغه په حقله څه لیکم نو داسې چي

د ځان ستاینه کوم - ځان خلق د هرچا نه ښه پېژني او زه

مغموم د هرچا نه ښه پېژنم -

زه چي مغموم باندې څه لیکم یا د هغه کلام لولم نو د هغه

خنده رویه څهره راته وړاندې ولاړه وي که هرڅو یې هېروم

هېرېږي مي نه - او چي یې نه شم هېرولے نو د هغه متعلق

غیر جانبدارانه راپې هم نه شم څرګندولے مغموم زما اشنا دے -

اشنا به څوک څنګه هېر کړي - مغموم وائي -

ـ اشنا مي ځان دے زه به ځان هېروم

خدایګو جهان نه دے چي هېر یې کړمه

د مغموم په شاعرۍ کښې د کلي وال ژوند عکس څرګندېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د خپل ماحول مطالعه ډیره ښه کړې ده او د غه مطالعه
په ډېر ښه ډول په خپلو شعرونو کښې څرګنده وي - په کلو کښې
د پېغلې دیدار یا خو په ګودر کښې یا د کوڅې په چت او یا بیا
د کلي د کورونو دېوالونه هم چیت وي نو کله نا کله د دېوال
نه هم سر راهسکوي، ځکه خو مغموم خپلې کلي والې پېغلې ته
وائي - ؎

څه خو یا نه کړه په دېوال اوګوره
ستا د کوڅې سره تېرېږمه زه

وائي چې پېغله د ختو جوړه کړې نو هم ښه وې خو د پېغلتوب
سره چې ښائست هم ملګرے شي نو بیا خو هغه د مغموم خبره
چې ښائست او پېغلتوب سره یوځائے شي ؎

هره پېغله یوه مسته شان نغمه شي

د پېغلې تصور لکه چې مخکښې اووئیلے شول د مغموم په کلام کښې
ډېر اوچت دے - هغه د پېغلې نه هډو د جنسي خواهش خیال
قدرهم نشي کولے - پېغله بس یو خیال دے، یو تصور دے، یو
ښکلے تصور - خو..... مغموم هم څه ارمان لري - د خپلې
خیالي پېغلې په حقله څه هوسونه لري - راشئ اوګورئ چې خومره
ښکلي ارمان او ښائسته هوس لري - وائي چې ؎

ما خو یو ګل د پسرلي کړې ربه
چې بیا د پېغلو په کمڅو کښې اوسم

د خیالي پېغلې تصور د مغموم په خیال کښې دومره پوخ شوے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے چې کله کله د غه پېغله په کلا هم اوويني نو وائي چې

~ ستا د پازيب په هر يو شرنګ مې قسم

زهٔ دې نشه کړم په نشوکښې اوسم

دَ پېغلو پېغلتوب دې خدائے هم د پېغلو نصيب کړي - مغموم د پېغلتوب دَ خپلو لوهسه هم نهٔ لري پېغله او پېغلتوب ورته ګل او ګل څانګه ښکاري - ګُل د ګل په څانګه کښې ښهٔ ښکاري - کهٔ شوکوې ئې يا بُوييوې ئې نو مړاوے کيږي پېغله لکه د ګل هم د کتو د پاره پېدا ده - او يو معمولي ګل هم د wordswarth غوندې احساسي بنيادموته دا رنګ احساسات ورېخښي چې د بيان نه ئې عاجزه وي - او شايد چې د غه زور احساسات په بنده څهٔ بېهوشي غوندې راولي او ځکه ئې اظهار نهٔ شي کولے - مغموم د پېغلو په ليدو هم هغه کيفيت محسوسوي کوم به چې wordswarth د ګل په ليدو محسوسولو ځکه خو وائي چې : ~ دا پېغلتوب موخدائے نصيب کړه پېغلو

زهٔ مو نشه کړم په نشوکښې اوسم

بوا ځې د پېغلو په ليدو مغموم دا کيفيت نهٔ محسوسوي بلکه چې د پېغلو ښائست خبرې قدرله واوړي نو هم ئې فکر يوسې د ځان نه ورک شانې شي نو په داسې موقعه مغموم وائي ~

چې د پېغلو د ښائست ذکر شروع شي

راپيدا شي يو جنون غوندې په ماکښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغموم چې په چمن ورګډ شي او د سروو قطارونه ووويني د ګمانېږي راشي چې کښې ښېګلې ولاړې دي - او چې څه وخت په خود شي او پوه شي چې دا خو ښېګلې نه دي بدلې سروې ولاړې دي نو وواي چې د دې سروو د چا ښېګلې ښناست او ښېغلتوب ته پام شوی وو، نو ځکه خو ښېغلي ښکارېږي ~

ستا ښناست او ښېغلتوب ته چې پام شي
هره سروه د چمن ښېغله ځینې شي

حقه خو داده چې هم ښېغله د مغموم کائنات دی - ځکه خو ورته په ښېغله کښې کائنات او په کائنات کښې ښېغله ښکاري - وائي -

~ هر یو وار چې ورته ګورمه حیران شم
کله شمعه کله ګل کله سپوږمۍ شي

(یا) پوه یم چې سپوږمۍ د څه سیالي کوي
میاشته شي نرۍ شي خو نتکۍ نه شي

ښېغلوکښې د مغموم د خیال ښېغله او سبزې چې دېرو ورېښې خپلې ځواني خاورې کړې دي، نو ځکه خو وائي -

~ ورېښې زلمو ځواني خاورې ایرې کړې
خدای دې ګو نګ کړه څه له ښغلو ته خبرې کړي

(یا) چې رنګینې تورلې راغونډې شولې
ښېغلو ترې ځان له لوپټې جوړې کړي

مغموم سره دا خیالي مجلس به د مغموم په هغه شعر ختم کړو کوم چې دا ثابتوي چې هغه شعر یکې نو شعوري طور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږي هم دَ پېغلې په تصور پیکي.دَ موجوده زماني دَ پېغلو دَ
دووُ کمڅو نه څهٔ ښکلے خیال راخلي واڼي چې ؎

؎

پېچې ږي ستا په تصور کښې کلې پیکم
نو هر شعر دَ غزل مې دوه کمڅي شي

(ایاز داوُدزے)

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله جان مغموم

روماني شاعر

د لوپېتو خبرې

د قدرمن عبدالله جان مغموم د شعرونو، کالمونو، طنزونو، ډرامو او افسانو په حقله د دغه خپلې وېناچېل اند از منفرد قلمکار په قسمتي ده چې نه هغه هومره وو پېژندلې شو نه څه او ليکلې شو څومره چې زمونږ د ادب په معاصره دوره کښې د ده په نورو همعصرو وپېژندلې شوي دي، باوجود ددې چې د دې زمونږ د هغو سړونو په شمېر کښې شمارل کېږي کوم چې د "هفت پهلو" انسان يا شخصيت تول صفتونه، اړخونه او رنګونه لري -

د مغموم صاحب د ژوند کړې کړې، لمحه لمحه د دغه "بې ځوکه" "بې سرکاره" "بې دلباره" ژړې په خدمت او هاند و هڅه کښې تېره شوې ده، هغه د خپلې ځواني د مستۍ هاغه شپې ورځې چې ځلمي ئې په نورو نورو تماشو کښې تېروي ده په پښتو لوستلو ليکلو کښې تېره کړې ده - مغموم خپل ټول صلاحيتونه ټول وختونه د پښتو له سره ځار کړي دي هغه د ژوند ټولې منډې ټول زيارونه د پښتو له پاره کړي دي - څو بې صلې، بې طمعې، بې لالچه هغه داهرڅه د يو څو دنياوي غرضونو، مقصدونو حاصلولو له پاره نه دي کړي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پښتو ادب کښې په موجوده وخت کښې د مغموم صيب نوم په
مشرانو ليکوالو کښې راځي - دوه کم اتيا کاله عمر يې دے - د شپېتو کالو
راسې شاعري کوي - څو ورځې نه زيات د موصوف د بې غمۍ او ناراستۍ
څه مثال کېدے شي چې دا دے په دې شپېته کاله کښې ايله اوس خپل د
شاعرۍ دوه ميټے کتاب (د تور او دبل تورو کمڅو خبرې) چاپ کوي - او دا هم
زۀ په دې خبره وياړم چې که زما زور ورپسې نۀ وے نو دا کاغذونه به
د لوګو او وينو خوراک شوي وو څو د پرېس غېږې ته به ئې نۀ وه ليدلې -

د عبدالله جان مغموم د شاعرۍ پخقله موږ مجموعي رايې دا ورکو
شو چې نۀ دۀ د چا په رنګ شاعري کړې ده او نۀ دده په شان شاعري
دده نه پس بل کوم شاعر وکړه مطلب دا دے چې مغموم صاحب يو
"صاحب اسلوب شاعر" دے، څو پکار څو دا ده چې دده نه پس دده اسلوب
لکه زموږ د شلمې صدۍ د څنو نورو لويو او "با اسلوبه" شاعرانو
(چې حمزه، اجمل او قلندر په کښې په سر کښې راځي) نوي نسل خپل
کړې دي ولې يو څو دغه د شعرو ادب د محفلونو نه لرې پاتې کېدل
او بل د خپلې شاعرۍ په تشهير نۀ کولو هغه د دغه اعزاز نه محرومه
پاتې کړې دي نو که د سينه غورو فکر نه پس دا رايې ورکړم هيڅوک
به مې پرې ګرم نۀ کړي چې کومه شوخي، سادګي، بې باکي او رنګيني د
مغموم صاحب په شاعرۍ کښې ليده او موندله شي، د غه صفت دده د
عمر د بل هيڅ کوم شاعر په شاعرۍ کښې نشته زما ددې خبرې نه دې
ګوره هرګز دا مطلب څوک نۀ اخلي چې ګني عبدالله جان مغموم تر ټولو لوے،
ښوے او زوراور شاعر دے - شلمې صدۍ د پښتو د شاعرۍ په بڼ کښې

داسې داسې ګڼلو ته تړلي دي چې په وږمو يې تمام پښتونخوا معطره ده چې شملې يې هسکې تا ترې سره سيالي کوي. زما اصل غرض خو دا دے چې کوم فطري روحاني خوږنده او ساده والے زمونږ ددې شاعر په شاعرۍ کښې پراته دي هغه د نورو شاعرانو په شاعرۍ کښې ډېر کم دي.

د معصوم صاحب "ګله" يا "پېغله" د هغه په زړه ذهن او د وجود په رګ رګ کښې مېشته ده خو دا څومره عجيبه خبره ده چې هغه د ده پېغله معصوم صاحب په مخامخ سترګو ليدلې هم نه ده او ددې لوے سوب دا دے د ماحول هغه رواجي او روايتي قلعه کانې دي کومې چې د معصوم صاحب نه ګېر چاپېره د معصوم صاحب د فکر نه هم هسکې ولاړې دي. هغه وخت چې د معصوم صاحب د شعر شپېلنو يا پېغله پښه مسته وه څنګ خلقو په ده د ګمراه شاعر لېبلونه او الزامونه ولګول. وې به يې دے د زلفو، سترګو شونډو او رخسارونو ذکر په ډېرو شليدلو ټکو کښې کوي. خو دا هوښيار شهسوار بيا هم د خپل مرام او مقام نه وانه ړولے شو. ده به وې زه د قدرت د فن ستاينه کوم، خلق که د انسان په لاس د جوړ شوي صنم مدحه کړي کوي زه دې د دومره لوے ذات له خوا د جوړ شوي شهکار تعريف او توصيف ولې او نه کړم. د چا سندرې چې ټول کائنات وائي. د چا مدحه کړي چې ټول قدرت کوي. ښه شاعري هغه ده کومه چې د هر دور هرې زمانې له پاره وي کومه چې هر وخت هر حالت کښې په زړګو ښه او پټې پټې لګي او معصوم صاحب په دې حقله خوش قسمته دے چې هغه کومه شاعري کوي هغه د يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود دائرې یا لبل پامته داره منت باره نهٔ ده، هغه پاتې کېد وشکې شاعري ده دَ هغې نه اوس هم او راتلونکیو وختونو کښې په هم خلق خوند او اثر اخلي - دَ مغموم صیب شاعري دَ انسان او انسانیت، دَ محبت او صداقت په دائمي او افاقي قدرونو بناده - دَ مغموم صاحب دَ شاعرئ بنیادونه ډېر مضبوط دي - هغه دَ انسان دَ ښائست سندرې وئیلي دي دَ ګلاب ګلاب څهرو، غندل غندل ځوانو، سندرې ئې وئیلي دي هغه دَ مینې محبت سندربولې دي - او مینه به خلق په هر دور کښې کوي، دَ مینې مزې دومره کچه نهٔ وي چې دَ نرئ سیلئ دیوې څپې سره ترخې ترخې شي چې کښې مینه ن خلق پېژني، صبا به ئې نهٔ پېژني دو دنیا بازار ولاړ دَ محبت په رده دي دَ دې بازار رنګ و نور هل چل او دَ ژوند هاند و هڅې په خپل ځائے څو دغه ردې اهمیت، حیثیت او افادیت نه هم انکار نهٔ شي کېدے -

مغموم صاحب داسې دَ زلفو انګو او شونډو صفتونه هم نهٔ دي کړي لکه چې دا بعضې بعضې شاعران ئې کوي - دَ هغهٔ سل په سل فیصد شعرونه دَ عشق دَ کړکړېچ نه تاؤ دي دهغهٔ اندازې چې کوم دَ په پښتو ځوا کښې دا انداز خدائے پاک صرف دې شاعرانو ته په نصیب کړې دي او دغه دي یوسف اورکزي، سیف الرحمٰن سلیم او اکرام الله ګران -

دَ تور اوربل تورو کمڅو ځبرې
څومره خوږې دي دَ تیرو ځبرې
د نیمې شپې په خاموشئ کښې ګلي
نغمې نغمې شي دَ بنګړو خبرې

مغموم صاحب چې هر څهٔ هم لیکلي او وئیلي دي نو د پوهې او شعور

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره یې په بېدارو سترګو وئیلي دي هغه مدهوش او مجذوب شاعر نه دے، هغه هاغه څه لیکي په څه چې خلق پوهېږي څه چې خلق خصوصاً نوي نسل خوښوي. د مغموم صاحب ټول ژوند د مینې نه عبارت دے. د هغه نظریه مینه ده. د هغه مذهب محبت دے. د هغه کلے ټول جهان دے. د هغه کور د تصوراتو او دودې د پولو نو د قید و بند نه مبرا دے. زه دا خبره په دعوی سره کوم چې که د عبدالله جان مغموم د شعرونو کتاب د هر قوم په ژبه کښې ترجمه شو هغوئ به دا شعرونه په ډېره شوق او ذوق لولي لکه چې هغوئ د خپل ماحول د کوم مست روماني شاعر کلام لولي. هغوئ ته به دا کلام پردے پردے نه ښکاري.

مغموم صاحب مینه خوروي د مینې ویشکر دے، د مینې شاعر دے، مینه د هغه ژوند دے، بې مینې ژوند هغه وېله ژوند نه بولي. هغه انسان سره مینه کوي انسانیت سره مینه کوي، د خدائے د مخلوق او ښکلاو سره مینه کوي په څواني کښې یې هم ښکلي خوښېدو او اوس هم د هاغه سوچ په ډېوال ولاړ دے هم هاغه تېږه یې په خوله ده، هغه سخت نظریاتي سړے دے داسې نظریاتي نه چې لکه د ډېر کار مرکزونو پسې ګرځي داسې نظریاتي چې د دائرو او مرکزونو رو حونه او نظرونه پسې اړوي څنې نقطه چین به د مغموم صاحب دغه خود خواهي او په یو ځائے پوفکر رودرېدو ته «ګمراهي» وائي خو زه هم دغه احساس د مغموم صاحب ته ټولو لوئے بړے ګڼم.

هر یو وار چې ورته ګورمه حیران شم.

کله شمع کله ګل کله سپوږمۍ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ته نه ئې نو خاموشه خاموشي وي ۵
خو چې را شې نو محفل کښې رنګيني شي
چې خبره د مطلب ځي له را شي
نو نادانه شي ماشومه شي ګډه شي

د عبدالله جان مغموم شاعرۍ د درنو درنو پې تولې لفظونو او اوږدو اوږدو پې مفهومه، پې معنې خبرو او د فلسفې د ګنجلکه شوو جنجالونو نه آزاده ده، ډېره ساده، ډېره رسانه، زړه ته کوزېدونکې زړه پښه کوونکې شاعري ده، او داسې شاعري ورته هم نه شو ویلای ځکه چې او داسې شاعرۍ هم د یو سوچ د لاندې کېږي د هغې هم یوه خپله مخه وي، فني هنري اړخ ته پکښې ډېر کم خیال ساتلے شي - ټول زور په کښې په مقصد راوړلے شي او مغموم صاحب خو داسې شاعر دے چې د معنې او مقصد سره سره ئې د فن خوځونه هم کافي قوي دي - د هر هر شعر د ټکي ټکي نه ئې سادګي، نغمګي او رنګونه څڅېږي - هغه په زور شاعري نه کوي او نه ئې د زور شاعري خوښېږي - د محسوساتو او احساساتو زیات قائل دے - او زه دا خبره په دې دعوی کوم چې که هغه په یو وخت کښې ډېر کمزورے شعر هم اووائي - زه ورته وېم چې په دې یو نظر بیا هم واچوي هغه خپله مخصوصه خندا وکړي (د مرچکي خندا هم منلے شوې ده) وائي "پرېږده صابرشاه څه چې راغلي دي هغه راغلي دي اوس به په کښې څه هنري منافقت کوو، ما چرې هم خپل خیالات زخمي کړي نه دي د فطرت په قانون کښې چې ډېرې کوتې وهي ډېرې کړمې به ورته راولاړېږي" او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغهٔ هم د غه عادت او سوچ د هغهٔ شل فیصده شاعرۍ دَ فن دَ تلې نه غورزولې ده کهٔ چرې مغموم صاحب دَ یو "شیفته" په ځائے په بیلو بیلو وختونو کښې شعرونه لیکلي بیا بیائې کتلي لږې لږې کوتې ئې پکښې وهلے نو بیا خو به دا خبره هم او مبالغه نهٔ وه چې دَ هغهٔ دَ شعر سیال به دَ پښتو دَ جدید و شاعرانو په سل کښې هم وو په نظر نهٔ راتلو ځو دَ بد قسمتۍ نه څهٔ دَ هغه اصولو او څهٔ نارامۍ او نا اوزګارۍ هغه دد غه "بهم" نه بې برخې کړې دے!

دَ عبد الله جان مغموم په ټوله شاعرۍ او ذهن څلور ټکي قابض دي د غه څلور ټکي دَ موصوف دَ شاعرۍ ستنبولونه دي - هغه چې خبره تاؤ کړي راتاؤ کړي په "لوپټو"، پیغله، لالی او کلی" باندې راوړي) او هم دغو څلورو ټکو دَ هغه دَ شاعرۍ خوند مزه او رنګینې سیوا کړې ده!

خصوصاً دَ لوپټې له پاره خو هغه دومره نوي نوي خیالونه راوړي دي چې قاري په دې مجبوره شي چې کهٔ په ژوند کښې څهٔ دي هغه ټول هم دَ لوپټې دَ سورې لاندې پټ دي، لوپټه دَ حیا او پښتو رومبۍ نخښه ده مغموم صاحب دَ ټول سرو له پاره لوپټه لازمي ګڼي زهٔ دلته دَ "موتي له خرواره" دَ هغهٔ هغه شعرونه نقلولو ستونکیو ته په وړاندې بدم کوم چې مغموم صاحب دَ لوپټې دَ عظمت، حیثیت، بیانست او مقام او احترام په حقله ویلي دي -

ستا دَ سرو شونډو اثر دے او دَ شنې لوپټې عکس دے
چې لمبه دَ تنکۍ شمعې کله شنه شي کله سره شي

تصور دَ لوپټې چې راله راشي — دَ شفق رنګینۍ لاړې شي پناه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

؎ چې رنګينې ټولې راغونډې شولې
پېغلو ترې ځان له لوپټې جوړې کړې
لوپټو یاندې چې پېغلو سپين پړوني راپه سر کړه
دَ زلمو ټيره نظر جوړ لوپټو کښې چوکه کېږي

بهرحال خبره به په لنډو کوو چې دَ مغموم د شاعرۍ زمکه ډېره متينه او زوره وره ده - دا زمکه په يو نظر نه شي ټچ کېدے - زه دا اعتراف کوم چې دَ مغموم صاحب دَ مکمل جاج له پاره څومره څېړنه او پلټنه پکار ده ما او نه کړے شوه - ما په دې لنډ تنګ وخت کښې هم دومره کولے شو چې دَ هغهٔ دَ شعر دَ ،،پېغلې،، دَ مخ نه "لوپټه" ليرې کښې کړم دَ نوې خط و خال جائزه يې تاسو واخلئ چې د رومانَ دې شهزاده د غه ناوې څومره شکر پاره، څومره حسن وره ده!

سيد صابر شاه صابر
غريب آباد تهکال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ تور اورَبل تورو کمڅو خبرې

(زما هغه شاعري چې ما نهٔ چاپ کوله)

خدای شته که درته دروغ ووایم چې ما دا خپله شاعري نهٔ چاپ کوله - هیڅ دَ چاپ کولو اراده مې نهٔ وه - ځکه چې دا زما دَ ځوانۍ شاعري ده، دا هغه شاعري ده چې دَ ځوانانو خوښه وه او دَ بوډاګانو بدې شوه - ځکه خو به زما دَ یوسف خان اورکزي (مرحوم) او دَ سیف الرحمٰن سلیم خلاف په اخبارونو کښې مضمونونه چاپ کېدل او سرخط به یې وُ "په ادب کښې ګمراهي" مطلب یې دا وُ چې اے خلقو خبر شئ یو درې شاعران میدان ته راوتي دي - دَ پښتو ادب یې ګېر کړو - دوئ بې لارې شوي دي - دا بې لارې کسان به لارې سته راګول غواړي نو دغه پښتنو دانشورانو زهٔ دَ ګمراهانو په فهرست کښې شامل کړے وم - او په زړهٔ کښې ما هم دا منلې وه چې زهٔ په غلطه لار روان یم - په داسې غلطه لار چې راتلونکي نسلونه به تپوس کوي چې "ولې مغموم صیب دې ځوانۍ دریاندې داسې سترګې پټې کړې وې چې سره دَ عقله او شعوره دې نیغه لار پرېښودې وه او په کندو کپرو سرشوے وې او دَ پښتو ادب ګمراهۍ ته دې بوتلې وهلې وې" خو ما څهٔ کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وے ، یوخوا ته دَ مخالفینو ستغي سپورې خبرې او دَ ګمراهۍ فتوې وې او بل خوا ته به چې زهٔ په مشاعره کښې اوورېدم او دَ غزل مطلع به مې اوویــله چې ....

ے یو ترې غونډې مُسکا چې ستا په سرو شونډو ونڅوڅي
ټول ماحول سرور سرور شي او فضا یوه نغمه شي

نو په هال کښې به یو شور شو هلکانو او زلمو به خپلې ټوپۍ په هوا کښې والوزولې او ماله به ئې دومره شابسے راکړو چې دَ نقادانو هغه سپورې ستغې خبرې به راته هېرې شوې. دَ ګمراهۍ ټولې فتوې به راته هېرې شوې او صبا له به چې کښېناستم نو یو بل مست غزل به مې اولیکلو. یوه بله جذبات رالړزوونکې مطلع به ذهن ته راغــله - یو ځل چې د مردان کالج زلموته مې په یوهٔ مشاعره کښې په خپل مخصوص انداز کښې دَ غزل دا مطلع واورَوله نو تاسو یقین اوکړئ چې مېز وسته درزېدهٔ ټوپۍ لړه کېدې لاسونه پړقېدهٔ او زلمو او زلموټو هال په سر اخستے وُ -

مطلع داسې وه -

ے ورپسې زلمو څواني خاورې ایرې کــړې
خدائے دې کوټک کړه څهٔ له پېغلوته خبرې کړې

زما شاعري سمې خبرې دي - منافقت په کښې نشته - ساده خبرې او ساده شعرونه دي - داسې شعرونه چې دَ اورېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد لوستو په وخت اوریدونکي یا لوستونکي په شعر باندې
په سوچ کولو نه مجبوره وي بس چې شعر واوري او
یا یې اولولي نو رسا زړه او دماغ ته ورسي او هلته ځان له
ځاې پیدا کړي - زه تاو راتاو خبره نشم کولې - زه د بهوسو
لاندې او بڅه ته شم بوتلې زه ګنجلکه شعرونه نشم لیکلې -
زه چې څه محسوسوم - زما چې څه جذبات وي بس هغه
د شعرونو په ژبه خلقو ته رسول غواړم - او زما د غه
صداقت د پښتو زلمو او ځوانانو خوښ او د مشرانو ناقدانو
ناخوښ وو -

یوه ورځ پښتو اکیډیمۍ ته تلې وم - محترم مولانا
عبدالقادر مرحوم مې اولیدو نو راته یې او وې چې " مغموم جانه
چرته سمه غونډې شاعري دې نشته چې زه یې د هلکانو
جینکو په نصابي کتابونو کښې راولم" .... ما ورته وې چې
سمه شاعري څنګه وي راته یې وې چې " ستا شاعري کښې
نشې شونډې - خالونه او لوپټې وي" .. ما ورته وې چې
مولانا صیب زما خو هم دغه شاعري ده نو - مولانا صیب لاړو په
خپله مخه او زه خفه د ګیر سلامته غونډې پاتې شوم - څو ورځې
پس د اسلامیه کالج په خیبر یونین هال کښې د پښتو درته مشاعره
وه، مولانا صیب یې صدارت کولو - چې زما نوم واخستې شو او زه
سټیج ته او ختم نو مولانا صیب راته او وې چې څه کنه مغموم جانه
څه لوپټې مو پیټې والوزوه - ما ورته او وې چې اول دا

درې شعرونه واورئ - نو بیا به دېرې لوېټې والوزوم -
شعرونه دا دي -

ع

ستا د اوربل د پرېشانۍ مزه که
د تورو سترګو خمارۍ مزه که
هرې توبې پسې ګناه کوۀ مه
څومره توبو کښې پښېمانۍ مزه که

او مولانا صيب

ځوانه ځوانۍ کښې د ځوانۍ تقاضې
په بوډا توب مسلمانۍ مزه که

درې شعرونو په اورېدو ستو ونتیانو حسبِ عادت ډېر واه واه اوکړل او مولانا صيب هم مُسکے غونډې شو او سرئې او خوزولو چې کنې ستا خبره رشتیا ده -

نو زما ددې دومره اوږد بیان نه مقصد دا دے چې ما څه اراده کړې وه چې زۀ به خپله شاعري هیڅ کله نۀ چاپ کوم خو بیا غلے ایاز داؤدزي را پسې شوے وُ چې مۀ ویرېږه شاعري دې چاپ کړه - اوس هغه د نن نه دېرش کاله مخکښ وخت نۀ دے اوس پښتو ادب دومره ترقي کړې ده چې ستا په شاعرۍ څوک اعتراض نشي کولے بلکه خلق به ئې په سر سترګو قبوله کړي نو د ایاز خان په وېنا مې کتاب چاپ کولو ته غاړه کښېښوده

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوځینه دا اراده مې چې ښاغلي صابرشاه صابرته څوکلنه کړه
نو څو ورځې پس چې هغه راسره مخ شو نو پوره شل صفحې
یوه مقاله یې راله په لاس کښې راکړه چې عنوان یې و
،، مغموم د رومان شهزاده ،،
ددې سرخط په لوستو لا یم شیشې ته او دریدم ځینې کړۀ وړۀ
مې په کښې اوکتل څو خدائے شته کۀ د شهزادګانو راکښې هیڅ
هم وو بهرحال په دې مضمون کښې صابرشاه د لوپټو څغله
زما شعرونه ډیر ستائیلي دي لکه ایاز داؤدزي چې زما په
شاعرئ کښې د پېغلې په تصور دنیا رپولې ده، نو صابرشاه
زما په مختلفو رنګونو کښې د لوپټې په ذکر یاندې بحث کړے
دے - دواړو لیکوالو د خپلې مینې او عقیدت اظهار په ډیرو
ښکلو الفاظو کښې کړے دے او زۀ د دوئ ډیر مشکور یم -
دا زما خوش قسمتي ده چې ماله خدائے پاک دوه شخصیتونه
داسې راکړي دي چې کۀ دواړه په ما ګران دي نو زۀ پرې هم
چې شانه ډیر ګران یم - ځکه څو ایازخان چې زما د شاعرئ
نه زما د تصور پېغله را اوښته نو داسې سرخنه یې ورله اوکړه
چې زۀ یې ورته حیران کړم په دې کښې شک نشته چې ما پېغله
خپلو شعرونو کښې ستائیلي ده څو هغه زما د تصور پېغله داسې
نۀ وه، هغه څو ساده بوده کلي والا پېغله وه د هغې څو
دومره نخرې نۀ وې زده - دغه ساده بوده پېغله چې د
ایازخان ګوتو له ورغله نو داسې سرخنه یې ورله اوکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پچې زۀ يې ورته حيران کړم - او دَ پاسه چې بيا صابر شاه داغ نو هغه زما دَ شاعرۍ نه ټولې رنګ برنګې لوښتې راغونډې کړې - دَ دغه لوښتو نه يې ټول ښائسته رنګونه راټول کړل او دغه پېغلې له يې دَ لوښتو يو اوږد پړونے جوړ کړو - هغه يې ورته په سر کړو - ساده بوده پېغلې نه يې دواړو قدردانو داسې ناوې جوړه کړه چې د پښتونخوا ټول ښائستونه ورته کوته په خوله شي -

زۀ د حُسن په لټون پسې چين ماچين ته نۀ يم تلے - زۀ د رنګو صراحي غاړه پېغلو پسې کابل ته نۀ يم تلے - ما خو د خپل کلي پېغله ښائسته لې ده - دَ خپل چم او خپل کاونډ پېغله - او ثبوت يې زما دا شعر دے چې -

م   څۀ خو بانه کړه په ديوال او ګوره
ستا د کوټې سره تېرېږمه زۀ

ماچې ستر شاعر حمزه بابا ته دا شعر واورولو نو ډير يې خوښ شو - په دې شعر کښې ما نۀ دَ بدخشان د پېغلې ذکر کړے دے او نۀ مې په کښې دَ ثمرقند حسن ستائيلے دے نو بيا ولې دَ حمزه بابا دا شعر دومره خوښ شوے وُو - ځکه چې د هغۀ په قول دا پښتني شعر دے پښتنه پېغله په کښې مخاطب کړے شوې ده - او کوټه او ديوال هم د پښتني ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکاسي کوي - ما خو په خپلو شعرونو کښې د پښتونخوا کچه کورونه یاد کړي دي - کچه کوڅې مې ستاېلې دي نه مې د اسلام آباد محلونه ستایلي دي او نه مې د پلنو پلنو سړکونو صفت کړے دے - په کواهړ کښې خپل دا شعر پېش کوم - ؎ د خپل اشنا هغه خاورینې کوڅې
د کهکشان نه خدائیګو ښې ښکاریدې

زۀ دا دعوی نۀ کوم چې زما شاعري ګني د شاعرۍ د فن ټولې تقاضې پوره کوي یا د شاعرۍ د اُصولو په تله تلي په تلي برابره ده - د خپلې شاعرۍ خامۍ راته معلومه دي کمزورۍ یې راته معلومه دي - خو سره د دې معلومانو ما د خپلو شعرونو ته دد غه کمزورو د لرې کولو ځا ځا کوشش نۀ دے کړے ما په شعر کښې خیال له اهمیت ورکړے دے فني ضرورتونو له نه - ما خپلې خبرې ته د رنګینه او خوږو الفاظو رنګینه جامې اغوستولې دي - خپله خبره مې پرې ښائسته کړې ده - او په ښکلي انداز کښې مې لوستونکو ته پېش کړې ده - ارمان دے کۀ د غه خبره د غه شعر کښې فني کمزورۍ وي خو د کمزورو یا وجود هم د غه شعر اوریدونکو خوښ کړے دے او ماله یې "د ډېر ښۀ" په الفاظو داد ګیرنه راکړې ده -

توګرانو او خوږو وروڼو خپله شاعري سره د خپلو ډېرو فني کمزورو د "تور اوربل تورو کمڅو خبرې" په کتابي شکل کښې ستاسو په مخکښې ده - خدائے دې او کړي چې ستاسو خوښه شي

په لوئے الله مو سپارم

عبد الله جان مغموم

۲۰۰۰ - ۸ - ۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه خدايه

ښکته پورته لاندې باندې
او چې شاړې تاندې تاندې

دا شینکي شینکي بیا غونه
په غورزنګ روانې سیندونه

سمې غرونه په لړزان دي
کائنات واړه پرېشان دي

شین آسمان ځمکه روښو دي
حق حیران ولاړ دي ګوري

چې انسان د انسان وینه
څه په خوند خوند څکي غښتېږي

کور په کور ځونه په ځونه
دښمنۍ دي چې ځوځېږي

دَ مظلوم وینه ارزانه
هرې خواته ده روانه

زور دَ زور په مرۍ ناست دے
زوئ دَ پلار سره په جنګ دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ انسان انسانیت نن
د حیوان په رنګ کښې رنګ دے

دَ وطن په پاکه سیمه
یو تالان دے یو یرغل دے

لویه خدایه لویه خدایه
دا څهٔ چل دے دا څهٔ چل دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریښې زلمو ځوانۍ خاورې ایرې کړې
خدای دې ګونګ کړه څه له پېغلو ته خبرې کړې

چې مې غټې قسمونه اول مات کړل
بیا توبې مې څپلې ټولې وریښې کړې

تصور چې د سرو شونډو راله راغلو
نو را پیاڅېدم دیوې مې ټولې سرې کړې

که هر څومره هم د نڅوړ یم نو به روغ شم
څو که زلفې دې په ما لړې خورې کړې

په دې راز بانډې زه خدایګو که څه پوه شوم
چې دې ستوري و بیګا چاته اشارې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس یو پو ټې غوندې خندا اوکړه ته
او د خندا سره ادا اوکړه ته

خدائیګو د لارې نه به ستون شمه زه
څو یو نظر ګلې په شا اوکړه ته

هغه یو ځل چې دې ښکاره کړے وه
هسې ادا یو ځلې بیا اوکړه ته

ما ورته وے لږه مسکې شه کنه
نو راته یې وے لږه ژړا اوکړه ته

مغموم وا خله د ځوانۍ خوند ونه
نو بیا دې غم لږ د عقبې اوکړه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې په مابانديې وختونه راغلل
بې غمې لاړلې غمونه راغلل

ستا تصوړ چې مې دځان سره کړو
چرته ريله بېګا خوبونه راغلل

وفا دې څوله د رقيب سره شوه
زما په برخه تش لوظونه راغلل

ستا په راتلو دنيا آباده شوله
څو ته چې لاړې قيامتونه راغلل

څومره چې ما د زړه شکونه ويستل
هومره مې زړه کښې نور شکونه راغلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول به زړه سره صلاح کوم
تا صحه بیا به ستا رضا کوم

دومره خبر شې چې مېن یم زه
نور قصه به در ته بیا کوم

د دې دنیا نه ځکه بد یم چې
خپله سینه او صفا کوم

د عشق سختۍ او خنداګانې زما
لال یم ایرو کښې هم ځلا کوم

مغموم ته به کومو کندو سرتسوې
زه خو قصه د خپل اشنا کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشې نشې سُوده نشې دي منم
سترګې دې سرې ډکې کاسې دي منم

اوس په محفل کښې شمعه یله شي جوړ
دا پتنګان ځکه دلې دي منم

ستا قېنچ مکېږ او ګل ورته خندا
دَ پېغلتوب څو تقاضې دي منم

دَ چا په شپې ورځې رنګینې وي څو
په ما رڼا ورځې تیَرې دي منم

دا ناصحان یې تېس ایستلې نه شي
دَ مغموم ګلکې ارادې دي منم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې ارادې جوړې نن ځوانې شوې
ځکه په توبو باندې پښېمانې شوې

ولې به د ستورو احسان متدنه یم
شپې مې د بېلتون چې يې آسانې شوې

تکې تورې شپې او تنهایي زما
ما وې جوړې آسانې دي خو ګرانې شوې

بیا دې آئینه کښې جوړ کتلي دي
ځکه اداګانې دې بل شانې شوې

مغموم چې کړه توبه د ګناهونو نه
خدایګو تورې شپې يې مسلمانې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکې تورې شپې کړې تا
بیا زلفې خورې کړې تا

اووے په غصې کېنې تا
ماتې مې ځګرې کړې تا

کله به مُسکی شوې تهٔ
کله به نخرې کړې تا

هرې یو ادا کېنې نو
خدا ئې ګو زلزلې کړې تا

لا په دیدن مو نهٔ وم
ولې دیوې مرې کړې تا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه دَ انتظار په شوګیرو تېرَ وم
لاره په کتو په اندېښنو تېرَ وم

اوس چې زلمیتوب په مېکدو تېرَوم
بیا به بوډا توب په مصلو تېرَ وم

اووے پسرلي راته نن بیا په خندا
بڼې زلزلې دې په توبو تېرَ وم

زهٔ د بېلتانهٔ دا اوږدې شپې اې اشنا
پوهٔ شه چې په غنو په اغزو تېرَوم

پېغلې آئینې ته په خندا کښې اووے
څنګه قیامتونه په زلمو تېرَ وم

څوک به یې د ستورو په کتو تېرَوي
زهٔ خو تنهایي په اسویلو تېرَ وم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زلفې رانغورې کړې تورې شپې شي
نو د ورځو نه دا شپې خدایګو نغوړې شي

د بیلتون په تنهایو کښې چې رایاد شې
په ژړا ژړا مې تورې سترګې سرې شي

نغو چې داغ مې په لمن باندې رانښي
ارمانونه مې دې ټول خاورې ایرې شي

ستا د تورو تورو سترګو بلا واخلم
بې لتا نغو به دا شپې ډېرې درنې شي

که د زلفو کښې ه لار دې کښې له سمه
لاروي به لږ منزل ته ورنږدې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهم چې ستا دنیا هم او سوزوم ایره کړم
چې دې زړه خدایه د زړه په رنځ اخته کړم

دې ناصح ته خو زړه هسې په خوله بسه کړم
کنې څه چې راته زړه وائي هغه کړم

که سپرلي کښې مې توبه ته نیت خراب شه
د تسبې به بیا واعظ ته حواله کړم

ستا په نه راتلو زړه خدائېګو که خفه یم
خو دې ستورو ته دې ډېر بېګا ګیله کړم

مېکده و ته خو به مه وایه ناصحه
کنې یاده به زړه هم ستا مصلحه کړم

چې لمن مې پرې سالمه پاتې کېږي
کمې پو انونه به زړه ټول ریخه کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستا زلفې ولونه ولونه او نرۍ نرۍ کمڅۍ شي
جوړې ماته زولنۍ شي جوړې ماته ټېنندۍ شي

د فطرت دغه قانون دے د فطرت دغه اصول دے
چې پړو میږې د زړېد ونه غوټۍ او خاندي مُسکۍ شي

شمعه ماته ګوري ژاړي او زهٔ شمعې ته ژړېږم
داسې تېرې اوږدې شپې شي داسې تېرې تنهايۍ شي

د اُلفت کودره شاړ شي د اُلفت کودره وران شي
زلمیتوب درکښې رسوا شي خاورې ایرې درکښې ځوانۍ شي

چې کهٔ ستا د غاړې هار شي په دې طمع طمعه طمعه
زما او سبکې ستورې ستورې ملغرې شي لړۍ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلان ټول ازغي ازغي شول په کلکو کښې څوک کېږي
کلي هم سومبې سومبې شوې په لیمو کښې څوک کېږي

هغه وخت کښې بیا منزل ته رسېدل څه اسکوڅې ګران شي
مایوسي چې شي را ځغلېښي موصلو کښې څوک کېږي!

ټول ماحول څومره رنګین وي، خاموشي څومره حسینې
چې دنیا د تنکو ستورو تورو شپو کښې څوک کېږي!

لوېټو باندې چې پېغلو سپین پړونې را په سر کړل
د زلمو تېره نظر جوړ لوېټو کښې څوک کېږي

جوړ ځواني په تېر بد و شوه، علامه د بوډا توب شوه
د ګناه هر یو احساس چې مې توبو کښې څوک کېږي

اے! ګلونو یوې پېغلې راسې وې چې پس له دې نه
د مغموم رنګین غزل به په کمڅو کښې څوک کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ زلفو سلسلې دي
څومره ګوړې دي اوږدې دي

دَ شفق سُرخې تړې زارشه
دا ستا شونډې داسې سرې دي

ټول ماحول غمژن غمژن دے
مایوسۍ پرې را خورې دي

هر یو ستورې ته چې ګورم
شور انګار دے سرې لمبې دي

دا دنیا رازونه فاش کړي
دا تیرې ترې خدائیګو نبې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې واره ټوټېدلې بې اختیاره څڅېدلې
نن اوښکې مې په مخ ډیوې ډیوې وې بلېدلې

بېګاه په ډک محفل کښې راته اووایه چې ګُلې
ته ما ته خندېدلې که بل چا ته خندېدلې

بې تا نه ګُلې څرنګه خاموشه خاموشي وه
ټیرې هم د ټیرونه وېرېدلې یوبنېدلې

د مینې ابتدا کښې څه عجیبه شان قصه وه
زه تا نه شرمېدم ګلې ته ما نه شرمېدلې

مغموم څو لېونے دے څه په څو د نه دے زړه ګُله
خفه ترې نه په څه یې ګیله منه یې ترې ولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنهایي مې دي ملګري او غمونه راسره دي
څه او کړم خدایه دوزخونه راسره دي

ستا په تور او ربل کېښې ایښودو د پاره ګلې
څو تنکۍ، کلۍ او څو ګلونه راسره دي

د چا سپېره نظرې راله نه کړي د نظره
هر وختې اے ملګرو دا فکرونه راسره دي

خپږ دے نه کمېږي په زړه به څنګه کمې شي
څو اوښکې خو نه دي سېلابونه راسره دي

مغموم یوازې نه دے فکر مه کوه ملګرې
که ته راسره نه یې ستا یادونه راسره دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرهرونه جوړوي زړه کښې زخمونه جوړوي
هره یوه ادا دې قیامتونه جوړوي

زړګې د چا مئین په پکښې هسې بندیوان شي
نادانه په وربل کښې څڅله ولونه جوړوي

سم مې په زړګي کښې تورې داغونه رانسکاره شي
هغه چې په سپین مخ شینکي خالونه جوړوي

شپه تیره په ژړا شي او ورځ ډیره ناقراره
انتظار خو د لمحو نه سم کلونه جوړوي

ارمانونه تول وي او حسرتونه غونډ وي
مغموم تړي په خپل زړه کښې څو قبرونه جوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د مُسکا ستا د خندا نه قربان
قربان قربان هرې ادا نه قربان

چې دوه مئین په کښې منزل ته رسي
د هغې عشق دَ انتها نه قربان

شپه د بیلتون چې په وصال بدلوي
هغې سپوږمۍ هغې دنیا نه قربان

زړهٔ ناقلاره ته قرار رسوي
ستا د پانزیبو دَ شرنګا نه قربان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته کهٔ مینه او مئېن نهٔ وي نو
هغه دنیا ددې دنیا نه قربان

کچه کچه راتوکېدلې کلی
ستا دَ خُوانۍ دَ ابتداء نه قربان

چې پکېنبې ستا د زړهٔ دزا اورمه
د هغې شپې هغه چُپیا نه قربان

(c) ketabton.com: The Digital Library

57

کله کله راته اوګوري مسکۍ شي
کله کله چې غصه شي سره مخې شي

ستا ښائست او پېغلتوب ته يې چې پام شي
هره سروه د چمن پېغله جينۍ شي

هر يو وار چې ورته ګورم حيران شم
کله شمعه کله ګل کله سپوږمۍ شي

چې يې ستا په تصور کښې ياره ليکم
نو مصرعې د هر يو شعر دوه کمڅۍ شي

چې ته نه يې نو خاموشه خاموشي وي
نو چې راشې نو محفل کښې رنګينۍ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قسمت يې د آسمان ستوري شمېرل شي
د هر چا چې خپلې ځوانۍ شپې پردې شي

يو د نګين غوندې غزل ترې څه ځينګو جوړ شي
چې ستا شوندې ستا خالونه ستا کمڅې شي

چې خبره د مطلب ځنې لــــه را شي
نو نادانه شي ماشومه شي ککۍ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړهٔ تسکین په مېخانو کښې نهٔ وُ
د سرو شرابو پېمانو کښې نهٔ وُ

اوده جذبې را لړزوونکې اثر
ربابه ستا په ترانو کښې نهٔ وُ

تول کسېږ چاپېره تاوېدل له شمعې
هیڅ رقابت په پروانو کښې نهٔ وُ

ځکه پرې زهٔ نن بدګمانه شومه
چې تسلسل ئې بهانو کښې نهٔ وُ

دَ مېخوارانو محفل سوړ غوندې وُ
نن چې مغموم په مېخانو کښې نهٔ وُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله کله مې دا زړهٔ داسې خفه شي
ټول جهان توره تیارهٔ شي توره شپه شي

چې دې تش د لوُپټې پلو ښکاره شي
د نګینۍ مې دَ خیالونو یوُ په دوه شي

نو دې پېغلې چې غصه شي نو ترخې شي
او لالۍ چې په غصه شي لاخوږه شي

یو لمن مې دې سالمه وي نو خېر دے
ګرېوانونه مې کهٔ ټول ریښه ریښه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ښائست او پېغلتوب سره يوځای شي
هره پېغله يوه مسته شان نغمه شي

بهانه به د ورتلو شي راته جوړه
خدای دې اوکړي چې يو سل واره خفه شي

بې زمانه دې محفل ته چې بل راشي
يو ازغی شي راته سترګو کښې څوک شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مست تم دَ پازیبو دَ شرنګا سره
یا دَ مستو پیغلو دَ خندا سره

نشته خدایګو هیڅ نشته زما سره
لاړه خوشحالي خندا دَ تا سره

یو څه زما زړه دا سې درزیږي نه
هر څه په لړزان شي ستا ادا سره

توره توره زلفو توري شپې کړلې
توري شپې صبا شوې ستا خندا سره

وا خله اے مغمومه د ځوانۍ مزې
روستو به بیا ګورو دَ عقبیٰ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستا خندا زما ژړا اونه شوه
نن مې د زړه تسلّي بيا اونه شوه

دا راته وايه بيا به څه کړم ګلې
که حوصله مې تر صبا اونه شوه

ته چې محفل ته ياره را نغلې نن
شمع خو بله شوه رڼا اونه شوه

بس تسلّي د ناقلاره زړګي
هم په دعا هم په دوا اونه شوه

چې په دعا کښې ترې نه هېر شو مګوم
نو اشنائي خو د اشنا اونه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څوله کښې اه په زړهٔ غمونه لرم
خدایږګو هم دا دوه نعمتونه لرم

لا څو تو بې ته برابر نهٔ یمه
لا څو په زړهٔ کښې ارمانونه لرم

زهٔ دَ هغې دَ هر کلي دَ پاره
لا څو څو رو ښکې څو آهونه لرم

نن په خندا کښې شین خالی اووېل
هرې ادا کښې قیامتونه لرم

مرګیه ! پام کوه دَ وخته نهٔ شې
لا په دنیا کښې ډېر کارونه لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا غلې ورځې شپې د پرېشانۍ زما
او کړې تقاضې خپلې ځوانۍ زما

پټ رازې څرګند کړو رقیبانو ته
راشئ داد دې ګورئ نادانۍ زما

ما چې کړلې ما تې مېخانه کښې نن
دا هغه توبې وې پخوانۍ زما

زه خو اے رېباره دومره پوهے شوم
جوړې آبادېږي وېرانۍ زما

هلته آئینه درته حیرانه ده
دلته دې حیرانې حیرانۍ زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د وصال په رنګینو کېنې اوسم
په غوړېدلو پسرلو کېنې اوسم

ما خو یو ګل د پسرلي کړې دسبه
چې بیا دَ پېغلو په ګمڅو کېنې اوسم

ستا دَ پنزیب په هر یو شرنګ مې قسم
ژوند مې نغمه شو په نغمو کېنې اوسم

دا پېغلتوب مو خدائے نصیب کړه پېغلو
زهٔ مو نشه کړم په نشو کېنې اوسم

دَ ژوند د ډېرو ناکامو دَ لاسه
یو اسوېلے شوم اسوېلو کېنې اوسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د زلفو سلسلې چې راټورې شوې را اوږدې شوې
دا بېدارې شولې شپې او ورځې لاړلې اوږدې شوې

دا ګورې ستا د ځوانۍ وه، که لمبې وې د سرو شونډو
چې په هسې تصور يې د خيبر تړې پستې شوې

ارمانونه حسرتونه څه ځوانه ځوانه يادوسه
وخته بس په وړاندې مه ځه رو ستو پاتې قافلې شوې

دا د چا وې آرزوګانې چې دا ستا د در شوې خاورې
دا د چا د مينې اور وُ چې ايرې ستا د کوڅې شوې

هر يو غشے اوس خطا ځي د زړه نخښې نه په څوا ځي
سپېلنے شم د يار سترګو د چا سترګې در پسې شوې

دا ګلونه که راغزي وو خدائے خبر دے چې دا څه وو
هم مې سنځ شو په نظر کښې هم مې سترګې پرې خوږې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې دې آسانې راته ګرانې کړې
ټولې حوصلې مې ځې حیرانې کړې

اوکړه تماشه د پتنګانو مې
هر یو سره شمعې حملاحکانې کړې

ستا مراوې نظر ایله تازه کړمه
مراوې حوصلې ځې راله ځوانې کړې

ولې ارادې خپلې ټکنډې کړم
ته به ځې ناصحه مسلمانې کړې

مینه کښې مغموم نادانی ښه وي
خدایه ټولې پوهې مې نادانې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رقیب چې ساله نن پېغور راکوي
خدا ایښکو غمونه راله نور راکوي

و هم چې په زلفو کښې دې پټ شمه زهٔ
داسې صلاح دې اوربل ځور راکوي

چې مې د زړهٔ خوښه کولې نهٔ شي
نو جوابونه ځکهٔ له سپور راکوي

ستا د خوږو خوږو خبرو لوګې
راله په خوږ زړګي تکور راکوي

دغه یادونه دې لږ پوځې کړه کنه
بیا بیا بلنه ستا په لور راکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمعه بلېږي د رڼا دپاره
د پتنګانو د قضا دپاره

لا به تر څو پورې ژړېږمه نور
ستا د پوښتنې غوندې خندا دپاره

د آسمان ستورې مې په شمېر کړل ګلي
پاتې يو څو شو د صبا دپاره

دا زه مې منم چې لېونے يمه خو
يم لېونے څه مدّعا دپاره

ستا د خندا په انتظار دي کني
کلی تيارې دي خندا د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښکه خوند دے نوے ژوند دے دې اوبو کښې
راته اووے صراحی په غړغړو کښې

نهٔ مې ورځو کښې سکون شته نهٔ په شپو کښې
پرېشانۍ مې راپنډ شوي دي مغزو کښې

تهٔ د سرو شونډو دَ تاوه څهٔ خبر يې
سرې لمبې يُ بلې کړي دي سينو کښې

محفلونه دَ سرود ځکه ساړهٔ شول
پېغلو ورچول پايزېب په خپلو پښو کښې

نهٔ شراب رو نهٔ ساقي وُ په محفل کښې
وو مدهوشه ستا دَ سرو سترګو نشو کښې

څومره ښهٔ دَ تصور هغه ساعت وُ
چې تالونه مې وصل ستا په کمڅو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نغمې نغمې دي د ليلی خبرې
څومره خوږې دي يار ستا خبرې

دا د وفا او د جفا خبرې
دي د خندا او د ژړا خبرې

ښايي دنيا کښې د دنيا خبرې
ناصحه پرېږده د عقبی خبرې

زه څو د ستوړو سره تل کوم
ستا د ښايست او د ادا خبرې

د دې دنيا څو ځکه بدې شم چې
کوم سپينې او صفا خبرې

ستا د پايځلو مستو مستو نغمو
کړې لې خطا رانه رښتيا خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغی ماښام د ډېرو غمونو سره
سپینه سپوږمۍ د تورو داغونو سره

ستورګي پیدا دي د ژړا دپاره
ښائي خندا د پرهرونو سره

څه تسبې څپلې واعظه بخښم
راغی ساقي چې د جامونو سره

ستا د راتلو ساعت څو دومره اوګرل
خدایګو عادت شوم قیامتونو سره

غریب شفق به څه سیالي کړي ګلې
ستا په نکریزو سرو لاسونو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

توري تېرې راته فنا ښکاري
چې دې په سرو شونډو خندا ښکاري

په تورو شپو کې چې نا قلاره کړمه
خدائېګو يادونه راته ستا ښکاري

ستا د زوربل تېرې منمه ګلې
دا پرېشانۍ په کينې زما ښکاري

زما د زړه دې سادګۍ ته ګوره
هره جفا دې راته ادا ښکاري

وخت د وصال کښې خپه لې راوښکې
د خوشحالۍ مې انتها ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ترڅو به نور ژړېږمه زه
غم د بېلتون کښې به کړېږمه زه

څهٔ خو یا نه کړه په دیوال اوګوره
ستا د کوڅې سره تېرېږمه زه

دا مې د عشق کاملېدهٔ دي کنه
چې د نارینج هسې زېړېږمه زه

په حقیقت د دې دُنیا یو ئے شمه
چې ادیرې سره تېرېږمه زه

مخ دې راواړه وه دښا کړه ګُلې
د زلفو شپو کښې دې وېرېږمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلۍ زړه بڼي څه مُسکۍ خوند دي
مړاوي ګلونه دي غوټۍ خوند دي

ورته منګڼ تل وار خطا وي ځکه
دا خماران دي څه کمڅۍ خوند دي

ځکه خوږ زهٔ داسې بې واره تویوم
اوښکې مې خپلې دي پردۍ خوند دي

څهٔ شوه چې زهٔ ورته زړه بڼم مُدام
په عشق کښې دا څهٔ کمزورۍ خوند دي

هسې به زاړې لا مُسېبڼي ولې
سترګې ناپوهه لېونۍ خوند دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجې او بنګړي مې ځلېږي په کتو کښې
لکه ستوري چې ځلېږي تورو شپو کښې

د اغيارو په محفل کښې داسې ښکاري
لکه ګل چې ټوکېدلے وي اغزو کښې

اے ناصحه کۀ ستا او منم توبه کړم
بې رنګي به راپېدا شي مېکدو کښې

ډکې شپې ورته د ستورو هم پسخېږي
زړه ګلونه ئې چې ايښي وي لمڅو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادراکاني چې هر څو مره کوي خپل دے
څو چې کبر دې رانه شي په مغرو کښې

اراده مې د ورتلو ده نن ورته
برکت مې دې خداے ورچوي په تللو کښې

څوب خندا به په مغموم باندې حرام کړي
یوه پیغله به پیدا شي جینکو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشي راته اوګوري مُسکې نشي
راشي پسرلے څو رنګينې نشي

پوهيږم چې سپوږمۍ دَ څهٔ سيالي کوي
مياشته شي نرۍ شي څو ښکلې نهٔ شي

شمعه هم ژړيږي هم خندا کوي
دا راسره غم دے لېونۍ نهٔ شي

دا دَ غيرت ډکه پښتنه لمن
چاته دې خوره چاته جولۍ نهٔ شي

مهٔ وايه څهٔ ماته دَ ربار پهٔ خوله
ستا زما خبرې دې پردې نهٔ شي

نشي تسلّي د نا قلاره زړهٔ
څو چې راته اوګوري مُسکې نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دې یاردونو سلسلې جوړې کړې
بیا دې غمونو تورې شپې جوړې کړې

ستا دَ ځوانۍ دَ تقاضونه قربان
هرې ادا دې زلزلې جوړې کړې

د پېغلتوب کور دې ودان اوسې تل
چې ئې د پېغلو نه نغمې جوړې کړې

ستا د سرو سترګو دَ سیالۍ په خاطر
خلقو شرابو له کاسې جوړې کړې

81

چې رنګينې ټولې را غونډې شولې
پېغلوټې ځان له لوښټې جوړې کړې

ما دې ورکوټې شان زړګي کښې ځلې
دارمانو اديرې جوړې کړې

ستا د بېلتون تيرې روښانه نهٔ شوې
مغموم کهٔ روښکو نه ډيوې جوړې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دې اے ژوندونه په سجدو نهٔ تېرَ وم
نور دې په شمېرلو د تسبو نهٔ تېرَ وم

څمره مېکدې ته لېونې دي هلته دېږ
نور دې تنهايۍ په اسوېلو نهٔ تېرَ وم

زړهٔ مې دے ژوندے رو ارادې مې هم ژوندۍ
نور دې لوږې تندې په ژوندونه تېرَ وم

هم ستا تصور راشي داله خوب راولي
زهٔ د بېلتون شپې په شوګېرو نهٔ تېروم

لاړ شه اے مغموم چا ردې نېهٔ کور دې آباد
زهٔ ځو رانه ځواني په مصلو نهٔ تېرَوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېلتانهٔ کښې څهٔ دا هسې چل په ما شي
شپه درنه شي هر يو څېز توږ بلا شي

کله کله تصوّر کښې دا له را شي!
را ته اوګوري مُسکې شي په خندا شي

تصوّر دَ لوپټې چې را له را شي
دَ شفق رنګينې لاړې شي فنا شي

تنهايي کښې دَ زړګي داغونه شمېرم
دومره ډېر دي چې ئې شمېر را نه خطا شي

ستا پوټې غوندې مُسکا ته نهٔ رسېږي
ټول ګلونه دَ چمن کهٔ په خندا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

84

ستړي ستوري څو ودهٔ شول په ارام شول
زهٔ به ویښ یم تر هغې چې هغه راشي

یو دې غم د بېلتانهٔ ورسره نهٔ وي
نور دې ټول غمونه راشي چې زما شي

په وصال کښې مې دا زړهٔ ولې درزېږي
چې منزل ته ورسېږي وارخطا شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن په فضا کښې رنګينې ښکاري
ګل په خندا کلی مُسکی ښکاري

ستا دَ سرو سترګو په نشو مې قسم
پکښې سرور په کښې مستي ښکاري

د ستړي ذرې د ستومانو دلاسه
هره یو ساه مې یو سلګۍ ښکاري

صراحۍ ستا په غړ غړو مې سوګند
د ژوند مقصد دې بس اِتکۍ ښکاري

دَ پېغلتوب د تقاضو دَ لاسه
هره یو پېغله لېونۍ ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځئ ستوروچې اوده شو شپه پخه شوه
هغې پېغلې نه جوړ بیا هېره وعده شوه

دې زما څېرې ګرېوان ته چې پام شو
نو په خپلو ستمونو نن داده شوه

رنګینې د لوپټې به دې سپوا شي
که زما د زړه په وینو لړه سره شوه

چې زه ستا او ته زما شوې د زړه سره
د ژوندون تېره نیمګړې وه پوره شوه

د خندا د زړه ارمان جوړې پوره شو
چې ستا سرو شونډو له راغله پرې خوره شوه

په ډرشل د پېغلتوب چې قدم کېښو
اول ګل وې اوس د ګلو یو غنچه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاته شراب چاته کاسې ښکاريږي
ماته ستا سترګې مېکدې ښکاريږي

زما دَ اوښکو مقابل کښې بېګاه
ستورې ورې ډېوې ښکاريږي

دَ خون رڼا هغه خاورينې کوڅې
دَ کهکشان نه خدا ئيګو ښې ښکاريږي

چې ستا دَ تللو ساعت را ذهن کښې
دَ هر يو ستورې سترګې سرې ښکاريږي

ته چې محفل ته ياره را نغلې نن
شمعې که بلې وې هم مړې ښکاريږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرته چې زلزل غوندې پېدا شي حوصله کېني
زړهٔ يمه روان دَ ژوند په هغې مرحله کېني

هلته ستا غوږونو کېني دورونه په تيالي وو
دلته ځنګېدم زړهٔ د الفت په ګواره کېني

يو پسرلے څهٔ چې پسرلو کېني خدائګو نشته
دومره رنګينۍ دي پېغلې ستا په لوپټه کېني

تهٔ چې را ښکاره شې او زړګے مې په درزا شي
څومره ډېر خوندونه وي په دغه زلزله کېني

بس دے دَ توبو نه خو خدائے ټول عمر له خلاص کړم
ټولې مې غوپه کړې دَ شرابو يو کاسه کېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه دي ځائې شوي خدايه زړهٔ ورته حيران يم
دومره ډېر غمونه دې وړه غونډې سينه کښې

بس دے دا نيمګړي ارمانونه به راټول کړم
جوړ به مزارونه کړم دَ زړهٔ په اديره کښې

نن کهٔ چرې ژوند وُ دَ هغې وعده رښتيا شوه
مل به دوه مئين شي دَ يو بل سره په ښپه کښې

ورشه اے مغمومه چې دَ ژوند په خوندو پوهٔ شې
ډېر دي لېونۍ دغه ورايسته مېکده کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر طرف ته ګورم مايوسۍ دي او غمونه دي
ګېر چاپېره تاؤ رانه سرو تنکي دي اورونه دي

نور دې هم څو ورځې دَ چمن ګلونه اوخاندي
څو چې په خندا زما دَ خوږ زړه پرهرونه دي

څومره بختور دي چې پوره يې حسرتونه شو
ستا په تور اوربل کښې په خندا ځکه ګلونه دي

اوس خو دَ منزل دَ رسېدو خبره ګرانه شوه
اوس خو هر قدم کښې ټيندکونه دي دامونه دي

مغموم خو دې حالاتو په ژوندون پورې ستومانه کړو
څومره پرېشانۍ دي ګلې څومره ډېر غمونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سا په زیر زیر ورته کتلے نشو
په دتهو دتهو مې ژړلے نشو

زړهٔ دَ ګناه نه ویرېدمه څُکه
څاڅکے شراب مې هم څَکلے نشو

ماوے چې تا نه به څهٔ سوال کومه
څهٔ مې غوښتل خو مې غوښتلے نشو

زما دَ زړهٔ دَ تسلّی دپاره
دا رقیبان دې لرې شړلے نشو

ستا دَ محفل د بلې شمعې کورے
دا پتنګان مې هم زغملے نشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر لمسونو نه راته شوی دي څو
دَ رقيبانو مې مسئلې نهٔ شو

ستا دَ راتلو په انتظار کېنې ګملې
دَ اسمان ستوري مې شمېرلے نشو

چې دَ راتلو نه دې خبر شو مغموم
د خوشحالۍ نه يې خندلے نهٔ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه یو څو ورځې ژوندون دې راکړو
او هغه هم په مېکتون دې راکړو

دا علامه دَ بل طوفان ده جوړې
چې یو پسې تې غونډې سکون دې راکړو

سر په زنګون په فکر ناسته شوله
ښه شوه چې سوچ له دا زنګون دې راکړو

خدایه همت هم دَ فرهاد راکړه چې
غم لکه غر دَ بې ستون دې راکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې له هم خوبۍ د لیلیٰ ورکړه نو
ماله جُنون چې د مجنون دې راکړو

ژوند د ژړا کله خندا شي پېکښې
ما وے چې به تریخ دے خو ترسکون دې راکړو

خدايه! اول دې زړهٔ مئین کړے او
بیا د فراق درشوا خون دې راکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

95

مَکوئ ساقي نن راته نا مَکوه
مَکوئ دا ظلم ناروا مَکوه

ناصحه نن درته څهٔ نهٔ وېښنو
داسې خېرې راته بیا مَکوه

زړګیه نن څو په آرام يې کنه
پرېښده غمونه دَ صبا مَکوه

کوه ستم چې څومره کولې شې تهٔ
زما دَ غم هډو پروا مَکوه

چې ستا مغموم پرې خفه کېږي ګلې
داسې قیصې ورته تهٔ بیا مَکوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څو ځلهٔ غم نهٔ دے چې تېر یې کړمه
اشنا یو خوب نهٔ دے چې هېر یې کړمه

شپه وي اوږده او مشغولا مې ایله
د غمهٔ څو ستوري وي چې شمېر یې کړمه

هغې نن اووے آیینې ته داسې
حُسن مې کم دے څهٔ چې ډېر یې کړمه

ما یې دَ سرو شونډو نه غلا کوله
زلفې وَلوَل شولې راګېر یې کړمه

اشنا مې ځان دے زهٔ به ځان هېروم
خدایګو جهان نهٔ دے چې هېر یې کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ژړا شي څه سلګۍ شي د غزل جوړه مطلع شي
اَ سویلي زما شعرونه د نړۍ اوښکي قافیه شي

یو نری غوندې مُسکا چې ستا په سرو شونډو خوره شي
ټول ماحول سرور سرور شي او فضا یوه نغمه شي

زما سترګې خدایه ړوندې کړې زما اوښکو رڼا اوکړه
دا زړه څه چاودې شمعه پربن دئ چې سلګو سلګو کښې مړه شي

ستا د سرو شونډو اثر دے او د شنې لوښتې عکس دے
چې لمبه د تنکۍ شمعې کله سره شي کله شنه شي

څه کږه غوندې ښکاریږي دا دُنیا راته هم خدایږګو
کله کله ستا د زلفو تېغه لاره چې کږه شي

نور زه هیڅ درنه نه غواړم هیڅ ارمان مې په زړه نشته
د ځوانۍ څو تقاضې دي لویه خدایه که پوره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ واعظ په دې ذکرونو او توبو چې غلط نهٔ شي
بې وسې چې شي را جمع ترې نه جوړه بس توبه شي

کله کله په محفل کښې چې بې خیاله په خندا شي
ستا سرې سترګې شي جامونه سرې شونډې مېکدهٔ شي

مونږ د زړهٔ حالونه وایو سترګو سترګو کښې یو بل ته
زړهٔ هغې ته آئینه شم هغه ما ته آئینه شي

چې د شین آسمان سینه کښې تنکي ستوري را ښکاره شي
ما ته یاد شي مُخپښونه ما ته یاده لوپټه شي

شوے
وېم چې هغه وخت ترې زار شوے هغه وخت ترې نه لوږے
چې غصې نه تسکه سره شي چې غمې نه سره لمبه شي

د بېلتون په تورو شپو کښې تصور کښې راله راشي
زما سترګو کښې ئې شپه شي زما سترګو کښې اوده شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

99

راغلهٔ غمونه جوړې نوې راغلهٔ
خاموش زړګي ته څهٔ په شور راغلهٔ

دَ ټوک ډوډۍ غم مې ژړلې نهٔ شو
دَ عشق غمونه په پېغور راغلهٔ

څو اسویلې مې ورسره شو ځکه
دا طوفانونو لړ په زور راغلهٔ

مایې نقشونه جوړول په زړهٔ کښې
ښهٔ شوه خالونه پکښې تور راغلهٔ

زهٔ دَ غمونو نه خبر نهٔ وُمه
پوهٔ شوم اِیله چې مې په کور راغلهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې وېل تهمت په ما پورې شو
ما وې چې نا خدا ئې كو په ما پورې شو

د رنځ علاج په طبيبانو نه شو
پاتې اُميد مې يو په تا پورې شو

بيا پتنګان درنه چاپېر شول شمعې
محفل دې ګرم تر صبا پورې شو

اول به غم وُ د محشر راسره
اوس د جفا نه تر وفا پورې شو

تا د غصې نه تندے ګُنجې كړلو
دلته په نوم د يو ادا پورې شو

مغموم نحو خدائے سره وعده كړې وه
تور د ګناه پرې ولې بيا پورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه مې ډېرې پرېشانۍ شي کنه
قصې رایادې ځوانۍ شي کنه

د دې دُنیا سختې مې خوښې دي چې
هلته به ما ته آسانۍ شي کنه

چې آئینه راته حیرانه شي نو
ځکه مې ډېرې حیرانۍ شي کنه

ښکته چې سر په ځنګنونو کښې کړم
یادې مې ټولې نادانۍ شي کنه

څو تقاضې چې شي شروع مغمومه
نو علامه بس دَ ځوانۍ شي کنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه زمانه نن ژړا هېره شوه
چې دهغې ننه نن ادا هېره شوه

عمر مې ټول په ژړا کانو تېر شو
زما دَ شونډو نه خندا هېره شوه

ستا دَ ښائست په تماشه شوه ګُلې
شمع ګُل کېږي ترې رڼا هېره شوه

اوښکې ګستاخې را روانې شولې
وخت دَ وصال کښې ترې حیا هېره شوه

دَ زړهٔ پرهر به څې ښهٔ شوے وي نو
مغموم نه ځکه جوړ ژړا هېره شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ژړا وې بیا سلګۍ شي کنه
داسې د زړهٔ مې تسلۍ شي کنه

شمعې بس نوره دومره سېله شه چې
دا پتنګان دلۍ دلۍ شي کنه

را ځې ماښام د ډېرو ستورو سره
اوس خو به تېرې تنهایۍ شي کنه

مانه که پاتې شي زما جونګړه
تانه به هم پاتې مانۍ شي کنه

زړهٔ مې په دغه ځاے شي څيرکي څيرکي
چې را په یاد ستا بې ارزۍ شي کنه

مغموم په غم کښې په خندا وې ځکه
چې په خندا تېرې سختۍ شه کنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتېر

که هر څو دې غم د حد نه په شي
حوصله مې شي مضبوطه زغم مې ډېر شي

که به یې ذره نه یو ساعت له هم ته اوځي
نو مغموم دې له خپل خدایه ځنې هېر شي

نشو ساقي په ډېرو څکلو نشو
هېر مې اشنا په هېرولو نشو

څه شوه که نن مو په خندا کړه زه
غم خو ځم کم په خندولو نشو

خوشي عبث دي کوششونه زما
جوړ مې قسمت په جوړولو نشو

زه خو حېران یم چې دا زړه مې ولې
خوړ د اوربل په خورولو نشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ روربيل دا پر پښېمانۍ مزه که
دَ تورو سترګو حېرانۍ مزه که

هرې توبې پسې ګناه کومه
څومره توبو کښې پښېمانۍ مزه که

ځواته ځوانۍ کښې دَ ځوانۍ تقاضې
په بوډا توب مسلمانۍ مزه که

مانه زما دَ حال تپوس مه کوه
په زړهٔ زخمي په خوله خندا يمه زهٔ

سينه سوې مې کښې ستا نقشونه لټوم
ګني مېن خدايګو په تا يمه زهٔ

دَ خپل پردي خندا به څهٔ کړمه زهٔ
خپله خپل ځان پورې خندا يمه زهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په محفل کښې بلېدې ته کۀ په قبر ژړېدې ته
نن څو خدائېګو کۀ اے شمعې د مدام په ژړېدو وې ته

زۀ به خدائې ته زاري اوکړم مابه خدائې د ګلاب ګل کړي
کۀ اوربل کښې مې اېښودې ته کۀ ګخوګښې مې ټومبې ته

نوې هم فتنه فتنه شوه نوې هم غرور غرور شوه
آئينې خدائې دې ړنده کړه ورته وکې مُسېدې ته

ستا راتلۀ يو زلزله وه، ستا راتلۀ څو يو قيامت وُ
هغه وخت به لاڅۀ حال وي چې محفل نه څۀ وختې ته

زۀ به تول شم ستړکې ستړکې، ستړکې ستړکې به تول شمه
څوکۀ ستا وعده رښتيا وې په رښتيا ګلې راځې ته

ستا د سرو سترګو کاسو کښې د څو زړو نشې ګسدېږي
هسې نه چې چرته تو ئے شې څۀ لهٔ بل څواړوې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د مینې یو اصول دی، دا د مینې یو قانون دی
چې په خوله به هیڅ نه وایې چې په خوله به لاس ایږدې ته

چې په شپه د انتظار کښې د دې ستورو سترګې سرې شي
او په زړه مې څه چل اوشي نو زه یوئې شم چې را ځې ته

اې مغشوشه بد نصیبه بد قسمت یې بد قسمته
داسې وخت کښې وارخطا شوې چې منزل ته شوې نږدې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه تسکین په میخانو کښې لټوم
د سرو شرابو پیمانو کښې لټوم

یوه رنګینه تېره شوې لمحه
رباب ستا په ترانو کښې لټوم

چې راته یې ستا په سر چغلي کړې وه
هغه یو ستورے بېګانو کښې لټوم

زه خو حیران یم چې دې زړه له یې نن
کوم بانه په بهانو کښې لټوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن خو به چې زه درته یادومه ځکه
نوې وعدې دې په وعدو کښې لټوم

څکه ساقي خو د مستۍ نه نه څکم
ورکه ځوانۍ دې پیمانو کښې لټوم

چې نه خو مئے او نه رباب وي کُلي
بیا دې د زړه په پرېشانو کښې لټوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دُنیا دَ اُمیدونو مې څخه ورانه غوندې ښکاري
اشنا چې په لوظونو نن پښېمانه غوندې ښکاري

ډېرې حیرانۍ ئې دَ هغې په مخ لیدلې دي
خدائېګو ائینه ځکه حیرانه غوندې ښکاري

نشته دے څو شپوئې جوړې سپرلیه ستا په ګلو کښې
ځکه څو بورا هم سرګردانه غوندې ښکاري

دا دے اے ذړګیه سپوږمۍ نیم آسمان ته راغله
ولاړه ده دې ته څخه ستومانه غوندې ښکاري

توبه به کړم ناصحه څو چې دور دَ مستۍ تېر شي
ځوانۍ کښې څو توبه راته څخه ګرانه غوندې ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ده انکار د اقرارونو ځنې
تشو وعدو تشو لوظونو ځنې

ستا دَدې قېنچې اوُ سکېزونو ځنې
زار دې شم زار د قدمونو ځنې

راځه چې دواړه بس په ځلا شوه ګلې
ښه ده وصال د فرقتونو ځنې

ګلونو هم چل د خندا زده کړلو
زما د زړهٔ د پرهرونو ځنې

مغموم څو صبر بې نیازه کړلو
د منډو ترړو تدبیرونو ځنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ نیکۍ بدۍ حساب به شي عقبیٰ کښې
محتسبه بس دے لاړ شه په حيا کښې

کله کله چې په کړس کړس په خندا شي
نو نغمې غوندې خورې شي په فضا کښې

دَ سينې دَ سرو لمبو نه چې جدا شول
اسوېلي مې په خندا شو په هوا کښې

احساسُونه مې زړګي کښې په لړزان کړي
دا اثر مې دے ليدلے ستا خندا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د پېغلو د ښائست ذکر شروع شي
داپیدا شي یو جنون غوندې په ما کښې

چې د زړهٔ خبره شونډو ته رانشي
کله کله داسې کیږي په حیا کښې

نور څهٔ نهٔ دي خو دا زړهٔ به مې لړزیهٔ شي
راشه کینه لږه ما سره په خوا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خو غلط دي چې خندلے نشم
غم د بېلتون ګني زغملے نشم

د بدنامۍ ویره دې ما سره ده
ګني څه زه درته کتلے نشم

زه چې د سوال سره عادت نه یم
ځکه خو تانه څه غوښتلے نشم

زه د وصال ولې دعا اوکړمه
خپله خپل غم خو زیاتولے نشم

د شوګیرو په ګواهي کښې ګلي
د آسمان ستوري را بېللے نشم

که غم دې غر وي هم خوشحاله یم خو
سپکه وینا دې زه اوړلے نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه له زما د مرګ سوالونه کوي
بیا به په چا باندې نازونه کوي

ستا خوږ اوربل چرته پریشانه نشي
ځکه خو شتنګ ترې هم بادونه کوي

څومره نشه د عشق شراب کښې ده چې
دومره اثر کله جامونه کوي

چرته یو سوال به ئې منلے وي نو
څومره په ما ډېر احسانونه کوي

ستا جدایي کښې څه خبر ئې ګلې
څه څه کاڼي دې دا یادونه کوي

*

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه په ژړا څه په زارو تېره شوه
شپه د هجران څه په خوارو تېره شوه

په سترګو سترګو کښې مسکې غونډې شوه
راسره ځغنه په نخرو تېره شوه

دا شوخه څټه د مسکن مسه
چې په ول ول کښې د کمڅو تېره شوه

ستا د جنت په طمعه طمعه شېخه
ځوانه ځوانۍ په مصلو تېره شوه

څوک د مغموم د حاله څه خبر شو
چې يې ځوانۍ په رسوېلو تېره شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ښائسته مخ د شين خالي مې قسم
په زړهٔ شين داغ لکه د خال دے زما

د بېلتانهٔ په هر ساعت مې قسم
هره گهړي لکه يو کال دے زما

ستا په ستم په ناکردو مې قسم
د ليونو نه بدتر حال دے زما

✷

چې سپرلي کښې تول ماحول سرور سرور شي
ما تول بيا د توبې خلقه ضرور شي

د گناه څوک هسې نهٔ کوي واعظه
څو حالاتو نه يې شانه ډېر مجبور شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

118

دَ زړهٔ دَ غم ؟ رانه ټپوس مهٔ کوئ
دَ سترګو نم ؟ رانه ټپوس مهٔ کوئ

دَ تور اوربل په تورو شپو مې قسم
دَ زلفو خم ؟ رانه ټپوس مهٔ کوئ

عشقي نظر دَ زړهٔ په سر ویشتلے
دَ کوږ او سم ؟ رانه ټپوس مهٔ کوئ

✻

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک ورته سور څوک ورته شین وايي
دې پسرلي ته څوک رنګين وايي

سپينه خبره اشنا دغه ده چې
داسې څوک نشته دے چې سپين وايي

دا چمن او دا ګلونه چې ښه سره دي
په سپېرلي د اديرې باندې مې څه دي

هيڅ به نه وايم د مړو مړي مړه دي
خو افسوس په دې ژوندو چې ژوندي نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې دَ بېلتانهٔ دومره اوږدې دي راځه
ستا دَ اوږدو زلفو کشالې دي راځه

بیا دَ پسرلي ښځهٔ اوزې غوندې شوې
بیا په ماتېدو زما توبې دي راځه

راشه چې ښائست دې درته زهٔ اوستا یم
خدائېګو آئېنې تمولې رندې دي راځه

نن کهٔ زما سر رو ستا قدم دے اشنا
دا هم حادثې دَ زمانې دي راځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمانونه مې چې خاورې شي ایرې شي
نو ګردونه ترې نه جوړ ستا د کوڅې شي

چې ستا خوږ زوربل مې کله کله یاد شي
پرېشانه په ټول ماحول باندې خوځ شي

تصور د لوپټې چې راله   وا شي
په فضا کښې د سپرلي شان علامې شي

زۀ به ستا ګرېوان ته لاس کړم تۀ زما ته
راپېدا چې مېکدو کښې هنګامې شي

لا څو دېره لاره پاتې ده منزل ته
خدایه دې مل زما دَ ماتې حوصلې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ ته

(د خیال په دنیا کښې د سپوږمۍ سره ټوخنۍ)

په شین آسمان کښې خندېدونکې سپوږمۍ
په تورو شپو کښې ځلېدونکې سپوږمۍ

ستا په نیمګړي پېغلتوب مې قسم
ستا په دې داسې پوښتوب مې قسم

چې د بېلتون په تورو شپو کښې چرې
د تنهایۍ سختو لمحو کښې چرې

زما د زړه ته مشغولا غونډې وې
ځکه چې ته مې د لیلی غونډې وې

ته به آسمان کښې په خندا شوې کله
پسته ورځ کښې به په غلا شوې کله

بیا به ښکاره شوې مسېدونکې غونډې
د دې دنیا نه شرمېدونکې غونډې

قسم مې ستا تورو درغونو باندې
د خپل زړګي په پرهرونو باندې

❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه نخرې به دې زړه هېرې نه کړم
هغه څو شپې به چرې هېرې نه کړم

ستا په کتو کتو مې شپې اړولې
ما د بېلتون سختې لمحې اړولې

اوس دې هم خدای ټکو چې احسان منمه
لوئ يې د غرنه په خپل ځان منمه

څو اې زما د تورو شپو ملګرې
د جدایئ او شوګیرو ملګرې

نن ته اوده شه چې تیارې تیارې شي
دا تیارې په ټول جهان خورې شي

نن چې دا شپه څومره اوږده شي نيمه ده
او دا تيارۀ چې يو په دوه شي نيمه ده

ځکه چې نن زما لېلی راځي
دې دُنیا نه به په غلا راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

"غم"

لږ خو مې پرېږده غمه ‏ چې لږه ساه واخلم
چې لږه ساه واخلم ‏ نو بیا به تا واخلم

ورکوټے زړهٔ دے زما ‏ دا اُمیدونه پکښې
پیو تسکے زړهٔ دے زما ‏ دا ارمانونه پکښې

دَ چا لیدونه کورے ‏ زړهٔ نا قلاره یمه
نه چې نا اُمیده کورے ‏ زړهٔ دَ بهاره یمه

دومره مې پرېږده چې خوند ‏ زړهٔ دَ خندا واخلم
خوند دَ اشنا دَ مینې ‏ څهٔ دَ وفا واخلم

لږ خو مې پرېږده غمه
چې لږه ساه واخلم

چې لږه ساه واخلم
نو بیا به تا واخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دې دُنیا نه لرې بېسَله دُنیا وے زما
دا سې دنیاکښې وے زرهٔ چې بس زما وے زما

پکښې خندلے شوے ما پکښې ژړلے شوے ما
چې څوک کښل مې غوښتے پکښې کښلے شوے ما

نهٔ وے جفا نه خبر نهٔ دَ وفا نه خبر
نهٔ دَ جزا نه خبر نهٔ دَ سزا نه خبر

دومره مې پرېږده چې غم زړهٔ دَ اشنا واخلم
کهٔ د پرېږدوند وي نو هم پښې به ستا واخلم

لږ څو مې پرېږده غمه
چې لږه ساه واخلم

چې لږه ساه واخلم
نو بیا به تا واخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعبير

لکه سپرلے چې په چمن راشي
په سمه غر اؤ په کُهن راشي

په تورو شپو کښې لکه ستوري غوندې
نا اُميدی کښې لکه زېرے غوندې

دَ خوږ زړګي يو ترانه غونته کښې
دَ سرو شرابو پيمانه غونته کښې

زما دَ خوب ښکلے تعبير شولې تهٔ
دَ نا مراده زړهٔ تقدير شولې تهٔ

دَ زړهٔ دنیا ته په دې شان راغلې
وراني دُنیا ته په ښهٔ شان راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوږ یار دوست سید صابر شاه صابر د وادهٔ په خوشحالئ کښې د مینې او عقیدت څو ګلونه

وادهٔ

دَ رنګینه شعرونو په ژبه

"راځئ چې ټول په جمع یو اَلا اوکړو اَلا"

راځئ چې د صابر د سهرې ګُلونو ته قربان شو
راځئ چې د سهرې د دې ګلونو ته قربان شو
راځئ د خوشحالۍ د دې وختونو ته قربان شو
راځئ چې هم دَ ساز او هم سُرونو ته قربان شو

"راځئ چې ټول په جمع یو اَلا اوکړو اَلا"

نن ستورې په اسمان کښې دې نشه نشه غونډې
نه صرف نشه نهٔ دي، دي کچه کچه غونډې
کله د غصې نه شي لمبه لمبه غونډې
کله د اسې تت شي، شي ډېوه ډېوه ډېوه غونډې
سهرې ته کتې نشي دي دَ زړهٔ په رنځ اخته غونډې
دوئ هم راته ښکاري دي بد نیته دَ بنده غونډې

راځئ چې ټول په جمع یو اَلا اوکړو اَلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه شان موده د انتظار څو مره اوږده شوله
شکر دے اے خدایه چې مو تن طمعه پوره شوله
سهره نن د واده څپرد صابر په سر نحوره شوله
اوګورئ دنیا د دې سهرې په تماشه شوله
راځئ چې ټول په جمع یو آلا اوکړو آلا
صابره ته د مور د ارمانونو نه خبر نه وې
ته جوړې د پلار د حسرتونو نه خبر نه وې
ته د خپلو خوېندو د غمونو نه خبر نه وې
ته دې جوړ د رونړو د فکرونو نه خبر نه وې
څومره په ارمان ستا د واده د سر سهروته وو
څومره "تلوسه" کښې دې ساعت او دې لمحوته وو
راځئ چې ټول په جمع یو آلا اوکړو آلا
مغموم به مدعا خپله بشکاره په څو لفظو کښې کړي
یا به ئې بیان د شاعرۍ په څو جملو کښې کړي
خپل دوره لاسونه به روچت په نیمو شپو کښې کړي
سوال به د خپل رب نه په خاموشه خاموشو کښې کړي
دا دژوندن دلارې دوه ملګرې تل ودان لرې
ته ئې په خپل فضل هر آفت نه په امان لرې

آمین

یکے از پیشکش : عبدالله جان مغموم
د واده نیټه ۲۴ ستمبر ۱۹۹۵ ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډمې ته

(په میدان کښې د ډمې د ګډا یوه نقشه ننداره)

ګډه شي ګډېږي په ګډا کښې په خندا شي ته
سر ترپېښو ادا شي ته
اوخوري چورلکونه هرچورلک کښې په هوا شي ته
سر ترپېښو ادا شي ته

ټېټه شي کږه شي په کږه کښې بیا راسمه شي
ډکه له ستمه شي
ډېرې نخرې اوکړې په نخرونخرو بې دمه شي
ډکه له ستمه شي

نرۍ نرۍ ګډېږي ناګهانه په ترپکو شي
سر په کالکوچکو شي
وار درنه خطا شي وارخطا نه په چورلکو شي
سر په کالکوچکو شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته يې کچه غوږ که نرۍ ملا دې لکه لخته ده
لخته تړې هم سخته ده
هره يو ادا دې د قيامت نخښو نه سخته ده
سختو نه هم سخته ده

سېل نه جدا شوې مرغۍ هر چا ته نږدې شې ته
په طمع د پېسې شې ته
او وچې سانګو نه په څه چل هسې د لې شې ته
په طمع د پېسې شې ته

چاته وهې سترګې چاته بل رنګ اشارې کوې
دا کومې نخرې کوې
تال کښې د سازونو د چالونو نظارې کوې
دا کومې نخرې کوې

شرنګ د هر پښن پښې کښې دې بې شمېره فسادونه دي
ډېر ډېر طوفانونه دي
سرې سترګې دې نه دي د شرابو ډک جامونه دي
ډېر ډېر طوفانونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ختېکو مزکې ته خطاب

اے دَ اغزو او دَ ګلونو مزکې
دَ کاڼو تیږو تورو غرونو مزکې

اے دَ همّت دَ خزانو مېرمنې
دَ شجاعت دَ سپاهیونو مزکې

دَ پښتو مورې دَ پښتونه ډکې
دَ خوشحال خان غوندې زمرونه ډکې

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

اے دَ چمن اے دَ کُهن خاوُرې
اے دَ ختېکو دَ وطن خاوُرې

اے دَ غیرت دَ افسانو مېرمنې
دَ خوشحال خان دَ مضبوط تن خاورې

دَ غیرت مورې دَ غیرت نه ډکې
اے دَ ختېکو دَ عظمت نه ډکې

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې تا د خپل عزت د پاره
د آزادۍ د حفاظت د پاره

دَ خوشحال خان غونډې زامن راوړي
داسې غازیان داسې تورزن راوړي

چې اباسین کښې ئې سېلاب راوستو
ښارو مېرو کښې ئې انقلاب راوستو

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

دَ خـ ورې دَ غېرت نه ډکې
اې دَ خټکو دَ عظمت نه ډکې

دَ خوشحال خان اَس په تا پښې ایښې دي
تا دَ شفقت نه په سینې ایښې دي

خټک زلمي تا باندې سر ایښې دے
تا په خپل زړهٔ په خپل ځیگر ایښې دے

ستا احترام کول پکار دي منم
تا ته سلام کول پکار دي منم

دَ پښتو مورې دَ پښتو نه ډکې
دَ خوشحال خان غونډې زمرو نه ډکې

ستا په ځورۍ باندې ځوریږمه زهٔ
کهٔ تپوس کوم گنهگاریږمه زهٔ

دومره تپوس درنه کوم چې ولې
دا رونډې تېرې او بربنډه شوې ته

دومره تپوس درنه کوم خټکې
بس دَ خوشحال نه پسته شنډه شوې ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library